

OBČINA BRDA

OBČINA BRDA

INVESTICIJSKI PROGRAM »BRDA, HARMONIJA KULTUR«

Investitor: OBČINA BRDA

Odgovorna oseba investitorja: Župan Franc Mužič

Dobrovo, 2.10.2013

Podpis in žig:

ZELEN
IN PARTNERJI

Zelen in partnerji d.o.o.

Naložba v vašo prihodnost

OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski sklad za regionalni razvoj

oktober 2013

i

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

INVESTITOR

Naziv:	Občina Brda
Naslov:	Trg 25. maja 2, 5212 Dobrovo
Telefon:	05 335 10 30
Fax:	05 335 10 39
E-mail:	info@obcina-brda.si
Odgovorna oseba:	Župan Franc Mužič
Podpis in žig odgovorne osebe:	
Skrbnik investicijskega projekta:	Andrej Markočič, univ. dipl. ekon.
Podpis vodje investicijskega projekta	

IZDELOVALEC IP

Naziv:	Zelen in partnerji, d.o.o.
Naslov:	Erjavčeva ulica 18, 5000 Nova Gorica
Telefon:	05 333 46 16
Fax:	05 333 46 17
E-mail:	mirjana@zelen-partnerji.eu
Direktorica:	Mirjana Zelen, univ. dipl. ekon.
Podpis in žig odgovorne osebe:	
Odgovorna oseba za izdelavo DIIP:	Mirjana Zelen, univ. dipl. ekon.
Podpis in žig odgovorne osebe za izdelavo DIIP:	
Sodelujoči pri pripravi IP	Tanja Dimitrijevič, dipl. ekon. (UN) Urša Piculin, mag. posl. ved Kaja Kutin Funda, mag. posl. ved

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

IZDELOVALEC PROJEKTOV STROJNIH IN ELEKTRO INSTALACIJ GRAD DOBROVO

Naziv:	Klima 2000 d.o.o.
Naslov:	Prvomajska ulica 37, 5000 Nova Gorica
Telefon:	05 33 05 200
Fax	05 33 05 210
E-mail:	info@klima2000.si
Odgovorna oseba projektanta:	Oliver Černe, univ.dipl.inž.str.
Podpis in žig odgovorne osebe:	
Odgovorni projektant:	Oliver Černe, univ.dipl.inž.str.
Podpis odgovornega projektanta:	

IZDELOVALEC PROJEKTNE DOKUMENTACIJE ZA PRIJAVO NA RAZPIS

Naziv:	TD + M BIRO, d.o.o.
Naslov:	Dolnje Cerovo 28, 5211 Kojsko
Telefon:	05 300 50 62
Fax	05 300 50 62
E-mail:	martin.simcic@siol.net
Odgovorna oseba projektanta:	Martin Simčič, univ.dipl. ing. arh
Podpis in žig odgovorne osebe:	
Odgovorni projektant:	Izidor Simčič, univ. dipl. inž. arh.
Podpis odgovornega projektanta:	

BODOČI UPRAVLJAVEC INVESTICIJE

Bodoči upravljavec investicije bo nevladna organizacija, ki bo izbrana z javnim razpisom.

KAZALO

1. UVODNO POJASNILO S PREDSTAVITVIJO INVESTITORJA, IZDELOVALCA INVESTICIJSKE IN PROJEKTNE DOKUMENTACIJE TER POVZETKOM DOKUMENTA IDENTIFIKACIJE INVESTICIJSKEGA PROJEKTA.....	1
1.1. Investitor.....	1
1.2. Izdelovalec investicijske in projektne dokumentacije.....	1
1.3. Upravljavec.....	2
1.4. Podrobno o investitorju.....	2
1.5. Povzetek dokumenta identifikacije investicijskega projekta.....	4
2. POVZETEK INVESTICIJSKEGA PROGRAMA.....	4
2.1. Cilji investicije.....	4
2.1.1. Splošni cilji investicije.....	4
2.1.2. Posebni cilji.....	7
2.1.3. Razlogi za investicijsko namero.....	7
2.2. Spisek strokovnih podlag.....	9
2.3. Kratek opis upoštevanih variant ter utemeljitev izbire optimalne variante.....	9
2.3.1. Možne variantne rešitve.....	9
2.3.2. Utemeljitev izbire optimalne variante.....	10
2.4. Odgovorne osebe.....	10
2.5. Predvidena organizacija in druge potrebne prvine za izvedbo in spremljanje učinkov investicije.....	11
2.6. Prikaz ocenjene vrednosti investicije ter predvidene finančne konstrukcije z izračunanim deležem sofinanciranja investicije s sredstvi proračuna republike slovenije ..	11
2.7. Zbirni prikaz rezultatov izračunov ter utemeljitev upravičenosti investicijskega projekta.....	13
3. OSNOVNI PODATKI O INVESTITORJU, IZDELOVALCIH INVESTICIJSKE DOKUMENTACIJE IN PRIHODNJEM UPRAVLJAVCU.....	14
3.1. Investitor.....	14
3.2. Izdelovalec investicijske in projektne dokumentacije.....	14
3.3. Upravljavec.....	15
4. ANALIZA OBSTOJEČEGA STANJA S PRIKAZOM POTREB, KI JIH BO ZADOVOLJEVALA INVESTICIJA TER USKLAJENOST INVESTICIJSKEGA PROJEKTA Z DRŽAVNIM STRATEŠKIM RAZVOJNIM DOKUMENTOM IN DRUGIMI RAZVOJNIMI DOKUMENTI, USMERITVAMI SKUPNOSTI TER STRATEGIJAMI IN IZVEDBENIMI DOKUMENTI STRATEGIJ POSAMEZNIH PODROČIJ IN DEJAVNOSTI.....	15

4.1.	Analiza obstoječega stanja	15
4.1.1.	Goriška Brda.....	15
4.1.2.	Dobrovo v Brdih	17
4.1.3.	Šmartno.....	18
4.1.4.	Vipolže.....	21
4.2.	Usklajenost investicijskega projekta z državnim razvojnimi dokumentom in drugimi razvojnimi dokumenti, usmeritvami skupnosti ter strategijami in izvedbenimi dokumenti strategij posameznih področij in dejavnosti.....	22
5.	ANALIZA TRŽNIH MOŽNOSTI	24
5.1.	Analiza trga.....	24
5.1.1.	Opis trenutnega trženjskega stanja	24
5.1.2.	Analiza ciljnih trgov in kupcev	25
5.1.3.	Analiza konkurence	31
5.2.	TRŽENJSKA STRATEGIJA INVESTICIJE.....	31
6.	TEHNIČNO-TEHNOLOŠKI DEL	33
6.1.	Opredelitev investicije	33
6.1.1.	Muzejske zbirke	34
6.1.2.	Predstavitev kmečkih opravil	38
6.1.3.	Aktivnosti namenjene otrokom in mladostnikom.....	38
6.1.4.	Prodaja spominkov, domačih izdelkov	40
6.1.5.	Organizacija kulturnih dogodkov	40
6.1.6.	Postavitev informacijske točke za prikaz najpomembnejših kulturnih spomenikov in muzejskih Brd na področju Brd v Šmartnem	40
6.1.7.	Lov za zakladom.....	41
6.2.	Inovativnost projekta	41
6.3.	Projektirane površine	42
6.4.	Trajnostni turizem	43
7.	ANALIZA ZAPOSLENIH z alternativo "z" investicijo glede na alternativo "brez" investicije.....	44
7.1.	Analiza zaposlenih »z« investicijo.....	44
7.2.	Analiza zaposlenih »brez« investicije.....	44
8.	OCENA VREDNOSTI PROJEKTA PO STALNIH IN TEKOČIH CENAH	44
9.	ANALIZA LOKACIJE	45

10.	ANALIZA VPLIVOV INVESTICIJSKEGA PROJEKTA NA OKOLJE	48
10.1.	Horizontalni omilitveni ukrepi	48
11.	ČASOVNI NAČRT IZVEDBE	49
12.	NAČRT FINANCIRANJA V TEKOČIH CENAH PO DINAMIKI IN VIRIH FINANCIRANJA.....	52
13.	ANALIZA STROŠKOV IN KORISTI.....	52
13.1.	Opis metodologije in uporabljenih izhodišč	52
13.2.	Finančna analiza.....	53
13.2.1.	Izhodišča in pojasnila	53
13.2.2.	Vrednost investicije in finančna konstrukcija	53
13.2.3.	Ocena vrednosti projekta po stalnih cenah, ločeno za upravičene in preostale stroške, z navedbo osnov in izhodišč za oceno.....	56
13.2.4.	Prihodki in odhodki v ekonomski življenjski dobi projekta.....	58
13.2.5.	Izračuni neto sedanje vrednosti in interne stopnje donosnosti.....	60
13.2.6.	Načrt financiranja v tekočih cenah po dinamiki in virih financiranja.....	60
13.2.7.	Denarni tok investicije – finančna vzdržnost projekta	62
13.2.8.	Izračun finančne vrzeli	62
14.	Ekonomska analiza	63
14.1.	Koristi, ki jih lahko izrazimo v denarju.....	63
14.2.	Koristi, ki jih ni mogoče izraziti v denarju	64
15.	Analiza tveganj in analiza občutljivosti	65
15.1.	Kritične spremenljivke	65
15.2.	Analiza občutljivosti	65
15.3.	Tveganje in ukrepi za reševanje tveganj.....	66
15.4.	Zbirni prikaz rezultatov izračunov ter utemeljitev upravičenosti investicijskega projekta	67
16.	PREDSTAVITEV IN RAZLAGA REZULTATOV	67
17.	PRILOGE	68

1. UVODNO POJASNILO S PREDSTAVITVIJO INVESTITORJA, IZDELOVALCA INVESTICIJSKE IN PROJEKTNE DOKUMENTACIJE TER POVZETKOM DOKUMENTA IDENTIFIKACIJE INVESTICIJSKEGA PROJEKTA

1.1. Investitor

Naziv:	Občina Brda
Naslov:	Trg 25. maja 2, 5212 Dobrovo
Telefon:	05 335 10 30
Fax:	05 335 10 39
E-mail:	info@obcina-brda.si
Odgovorna oseba:	Župan Franc Mužič

1.2. Izdelovalec investicijske in projektne dokumentacije

Izdelovalec investicijske dokumentacije

Naziv:	Zelen in partnerji, d.o.o.
Naslov:	Erjavčeva ulica 18, 5000 Nova Gorica
Telefon:	05 333 46 16
Fax:	05 333 46 17
E-mail:	mirjana@zelen-partnerji.eu
Odgovorna oseba za izdelavo DIIP:	direktorica Mirjana Zelen, univ. dipl. ekon.

Izdelovalci projektne dokumentacije

Projekti strojnih in elektroinstalacij Grad Dobrovo:

Naziv:	Klima 2000 d.o.o.
Naslov:	Prvomajska ulica 37, 5000 Nova Gorica
Telefon:	05 33 05 200
Fax:	05 33 05 210
E-mail:	info@klima2000.si
Odgovorna oseba projektanta:	Oliver Černe, univ.dipl.inž.str.
Odgovorni projektant:	Oliver Černe, univ.dipl.inž.str.

Projektna dokumentacija za prijavo na razpis:

Naziv:	TD + M BIRO, d.o.o.
Naslov:	Dolnje Cerovo 28, 5211 Kojško
Telefon:	05 300 50 62
Fax:	05 300 50 62
E-mail:	martin.simcic@siol.net
Odgovorna oseba projektanta:	Martin Simčič, univ. dipl. inž. arh.
Odgovorni projektant:	Izidor Simčič, univ. dipl. inž. arh.

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

1.3. Upravljavec

Bodoči upravljavec investicije bo nevladna organizacija, ki bo izbrana z javnim razpisom.

1.4. Podrobno o investitorju

Investitor projekta »Brda, harmonija kultur« je Občina Brda, ki jo zastopa župan Franc Mužič. Nastala je z Zakonom o lokalni samoupravi leta 1994. V površini meri dobrih 72 km² in v njej živi nekaj manj kot 6000 prebivalcev.

Občina Brda leži na skrajnem zahodu Slovenije. Na skoraj dveh tretjinah meje meji z Republiko Italijo. Ustanovljena je bila 4. aprila leta 1994 in danes šteje 46 naselij. Razteza se preko državne meje od reke Soče na jugovzhodu do reke Idrije na severozahodu. Zaključujeta jo hriba Sabotin na vzhodu in Korada na severu. Pokrajina zaradi svoje ugodne lege omogoča uspešen razvoj kmetijstva, ki se kaže v kvalitetni pridelavi sadnih vrst, oljkarstvu in predvsem zelo znanem vinogradništvu.

Slika 1: Lokacija občine Brda

Vir: Občina Brda

Občina Brda je izrazito kmetijska občina, saj zaradi svoje lege in ugodne klime omogoča pridelavo različnih kultur. Največji poudarek je na vinogradništvu in vinarstvu, poleg tega pa se v občini ukvarjajo tudi s sadjarstvom in oljkarstvom. V Brdih so poznani po češnjah, ki dozori že v maju, po kakiju v jeseni, vmes pa dozori tudi ostalo sadje, ponekod celo južno sadje. Oljkarstvo se zopet razvija v zadnjih letih, saj se ponovno daje pomembno vlogo oljkam, ki so območju kraljevale že pred leti. V letu 2005 so v prostorih Vinske kleti Goriška Brda postavili oljarno, ki še bolj vpliva na razvoj oljkarstva na Goriškem.

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

V Brdih so zelo aktivni tudi čebelarji. Skupaj s kanalskimi čebelarji so leta 1972 ustanovili društvo čebelarjev Brda – Kanal in imajo, po zadnjem štetju, skupno 3979 panjev (Vir: Občina Brda).

Brda so še posebej zanimiva tudi iz naslova **kulturne dediščine**. Ponašajo se s srednjeveško vasjo Šmartno, obnovljenim gradom na Dobrovem, izredno zanimiv pa je tudi grad v Vipolžah, ki je v fazi obnove, projekt financira Ministrstvo za kulturo RS.

V vseh objektih se izvajajo številne kulturne prireditve.

V Brdih je ohranjenih skoraj 30 cerkvic. Nekatere skrivajo v sebi prave zaklade umetniške vrednosti. Brda so obenem tudi **dežela lepih razgledov**, saj se z vrha Sabotina, s Korade ter tudi z razglednega stolpa v Gonjačah vidi daleč stran do Alp na eni strani, Italije na drugi, Krasa in morja.

Brda so poznana tudi kot **dežela umetnikov**, saj od tod izhajajo priznana imena. **Alojz Gradnik** (1882-1967), pesnik in prevajalec, po poklicu sodnik, je v svojih delih velikokrat upodabljal Brda, njihovo naravo, kulturno podobo in briškega človeka. Briško tematiko je uporabljal tudi pesnik **Ludvik Zorzut** (1892-1977), ki je kar nekaj svojih pesmi napisal v briškem narečju ter v svoje pesmi vključil veliko zgodovinske, etnografske in kulturno-prosvetne vsebine. Zanimivo je, da sta se oba pesnika rodila v isti hiši v Medani, kjer je urejena njuna spominska soba. Brici se lahko pohvalijo tudi s skladateljem **Radom Simonitijem**, rojenim v Fojani 1914; pesnikom **Karlom Širokom**, rojenim v Šmartnem 1889; zborovodjo **Srečko Kumarjem**, rojenim v Kojskem 1888. Briške korenine ima tudi znameniti slikar, grafik in risar **Zoran Mušič** (Vir: Občina Brda).

Vse te danosti nudijo možnosti za razvoj turizma, ki predstavlja tudi glavno razvojno priložnost Brd. Brda so namreč izjemno mlada turistična destinacija, v katero se je v zadnjih letih vlagalo veliko sredstev za njen razvoj.

Tabela 1: Število prebivalcev Občine Brda na dan 1.1.2013 po starostnih skupinah

	Spol - SKUPAJ	Moški	Ženske
0-14 let	762	398	364
15-29 let	922	489	433
30-44 let	1241	650	591
45-59 let	1288	643	645
60-74 let	892	441	451
75+	629	218	411
Skupaj	5734	2839	2895

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Naravni prirast občine po zadnjih dostopnih podatkih iz leta 2011 je bil enak nič. Selitveni prirast pa 1,0. Na kvadratnem kilometru občine je živel povprečno 80 prebivalcev.

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

1.5. Povzetek dokumenta identifikacije investicijskega projekta

Dokument identifikacije investicijskega projekta je bil narejen za prvo fazo projekta, to je za Hišo kulture v Šmartnem, izdelala ga je občina Brda v septembru 2012.

Dokument identifikacije investicijskega projekta obravnava vlaganja v prvo fazo vzpostavitve etnološkega muzeja.

Predvidena vlaganja znašajo 73.920,00 EUR, financirajo pa se v celoti iz občinskega proračuna.

Predmet investicijskega projekta je ureditev Hiše kulture kot vstopne točke v multikulturno središče in razpršeni etnološki muzej, ki bo pokrival področje Občine Brda in bo povezal več kulturnih objektov v občini, v katerih bo prikazana kulturna dediščina Brda na interaktiven in inovativen, tudi za mlade zanimiv način. Za postavitev celovitega etnološkega muzeja bo občina načrtovala in oblikovala nov projekt v kasnejši fazi, predvsem v odvisnosti od razpoložljivih nepovratnih sredstev.

Razlogi za investicijsko namero so dvig kulturne ozaveščenosti, ohranjanje kulturnega izročila in izkoriščanje razvojnih možnosti občine na kulturnem področju ter posledično na nivoju turizma.

Cilji investicije so:

- Izboljšanje dostopnosti kulturne dediščine
- Večja podpora kulture lokalnemu in regionalnemu razvoju
- Povečati nivo umetniške ustvarjalnosti
- Izboljšati dostopnost kulture javnosti
- Povezovanje in mreženje kulturnih potencialov
- Multiplikacijski učinek na turizem

2. POVZETEK INVESTICIJSKEGA PROGRAMA

2.1. Cilji investicije

2.1.1. Splošni cilji investicije

- *Izboljšanje dostopnosti kulturne dediščine*

Ureditev muzejskih zbirk na šestih različnih lokacijah: Grad Dobrovo, Vila Vipolže, Gotska hiša v Šmartnem, Hiša kulture, obrambni stolp ter prostoru pod parkiriščem »Podrate« v Šmartnem, bo približala kulturno dediščino širšemu krogu obiskovalcem. Na voljo bodo vodeni ogledi, predstavitveno gradivo, pripadajoče aktivnosti in delavnice. Ker razprešni muzej kulturne dediščine ne bo omejen samo na eni lokaciji, bo omogočena lažja dostopnost glede na trenutni kraj bivanja obiskovalca.

- *Povečanje števila obiskovalcev*

Ocenjujemo, da se bo v petih letih izmed obstoječih obiskovalcev Goriških Brd cca. 5.000 odločilo za obisk razpršenega muzeja kulturne dediščine. Poleg obstoječih turistov pričakujemo prihod 8.000 novih obiskovalcev, ki bi se za obisk občine odločili izključno zaradi nove kulturno-turistične ponudbe, kar pomeni cca. 72% rast obiska v občini. Ker se bodo aktivnosti v sklopu projekta izvajale skozi celo leto, se bo vplivalo na desezoniranje, kar pomeni, da pričakujemo večji prihod turistov v zimskih in zgodnjepomladanskih mesecih, ko je turistična sezona najnižja.

- *Podaljšanje časa bivanja gostov*

Pestrost in raznolikost ponudbe na šestih različnih lokacijah bo gosta zadržala v občini in regiji dalj časa. Gost bo z nakupom vstopnice avtomatično pridobil možnost dvodnevne ogleda. Aktivno bomo sodelovali z okoliškimi turističnimi ponudniki gostinskih, nastanitvenih storitev, tako da bo gost na enem mestu pridobil informacije, skladno z individualnimi željami in preferencami. Projektne aktivnosti bodo tako neposredno vplivale na podaljšanje bivanja turista v občini. Čas bivanja bi se tako iz trenutnega 1,6 dni na turista povečal na 2,2 dni bivanja. Možnost koriščenja vstopnice dva dni bo odločitev za podaljšanje bivanja še olajšala.

- *Povečanje števila delovnih mest*

S projektom se bo realiziralo sedem novih delovnih mest, od tega eno zaposlitev neposredno v kulturi, in sicer strokovni sodelavec za kulturo. Ostalih šest bo posrednih zaposlitev, za katere projektu prilagamo pogodbe o sodelovanju. Poleg rednih zaposlitev bo projekt ustvarjal tudi honorarne zaposlitve.

- *Uvajati nove trende v kulturni ustvarjalnosti*

Projekt v vzpostavitve razpršenega muzeja kulturne dediščine v Goriških Brdih predstavlja novost v turistični ponudbi, ki je v Sloveniji pa tudi širše še ni na voljo. Postavitve muzejev na šestih različnih lokacijah, ki se bodo tematsko in doživljajsko dopolnjevali, predstavlja inovativen prijem pri razvoju turizma zasnovanega na kulturni ponudbi. Inovativnost se ne kaže zgolj v razpršenih lokacijah, temveč tudi v aktivnostih, ki se bodo odvijale na posameznih prizoriščih. Obiskovalci ne bodo imeli zgolj vlogo gledalca, pač pa bodo imeli možnost, da sami soustvarjajo in se izkustveno izobražujejo. Inovativnost projekta se kaže tudi v uporabljeni najmodernejši tehnologiji, ki je trenutno na voljo za multivizijo in interaktivni prikaz kulturne in etnološke dediščine.

- *Večja podpora kulture lokalnemu in regionalnemu razvoju*

S projektom se bo ohranjalo tradicionalno, kulturno in nacionalno ozaveščenost. Glavni poudarek bo na lokalnih značilnostih in izdelkih, vendar ima projekt velik potencial tudi za povezovanje z ostalimi občinami in regijami tako na slovenski kot na italijanski strani.

- *Povečati nivo umetniške ustvarjalnosti*

Razpršeni muzej kulturne dediščine bo temeljil na interaktivnosti. Obiskovalci bodo neposredno vpeti v dogajanja. Muzejska vsebina bo močno zaznamovala izkušnjo

obiskovalca, saj bodo skozi različne delavnice lahko sami ustvarjali in bili del dogajanja. Sodobni način muzejske interpretacije bo obiskovalce na doživljajski način popeljali skozi briško zgodovino in kulturo. V dejavnosti muzeja bodo vpeta tudi lokalna kulturna društva, ki bodo dobila priložnost za povečanje umetniških aktivnosti in s tem za večji nivo umetniške ustvarjalnosti.

- *Izboljšati dostopnost kulture javnosti*

S projektom se bo vzpostavilo dostopnost kulturnih programov širši javnosti. Obiskovalcem bo omogočeno popotovanje med posameznimi zbirkami s prepletanjem celotne ponudbe dogajanja (razstave, prireditve, srečanja ipd.) v na novo moderniziranih prostorih.

- *Povečati prostorske pogoje za kulturo v javni lasti*

Z ureditvijo kapacitet na šestih različnih lokacijah, kjer bo potekala glavnina projektnih aktivnosti, se bodo povečali prostorski pogoji za kulturo v lasti občine. Prostorji imajo trenutno neizkoriščene kapacitete, zamirajo in brez potrebne obnove zavirajo nadaljnji razvoj. S projektom pa se bo prostor oživilo in ustrezno uredilo za izvedbo dejavnosti ter s tem kulturno dogajanje v občini dvignilo na višji nivo.

- *Povečanje prostorskih pogojev za kulturne in umetniške dejavnosti*

Z ureditvijo in povečanjem kapacitet bo na voljo prostor za razstavo muzejskih zbirk, kot tudi prostor za razstave, prireditve, srečanja ipd. Zaradi izboljšanja kulturne infrastrukture se bodo lahko razvile umetniške dejavnosti, ki so bile do sedaj okrnjene, predvsem pa bo celoten projekt omogočal njihovo povezovanje in smiselno prepletanje kulturne ponudbe na širšem področju.

- *Multiplikacijski učinek turizma*

Projekt bo vplival na razmah turizma v Goriških Brdih. Projektne aktivnosti bodo privabile višje število obiskovalcev, s čimer se bo vplivalo na višjo zasedenost turističnih obratov. Podaljšal se bo povprečen čas bivanja turista iz 1,6 dni na pričakovanih 2,2 dni. Sorazmerno z večjim obiskom in daljšim bivanjem se bo povečalo povpraševanje po nastanitvenih in gostinskih storitvah okoliških turističnih obratov. Povečala se bo prodaja komplementarnih turističnih proizvodov – spominkov, domačih pridelkov, izdelkov, turističnih aranžmajev ipd. Vsi dejavniki bodo vplivali na hitrejši gospodarski razvoj Občine Brda in okrepili njene razvojne možnosti.

- *Spodbujanje trajnostnega turizma*

Trajnostni turizem bo projekt spodbujal z vidika pozitivnega vpliva na kulturno dediščino v občini in regiji zaradi ohranitve in prikaza artiklov etnološke in kulturne vrednosti, ki sedaj niso na ogled javnosti, z vidika revitalizacije objektov kulturne dediščine in splošnega povečanja ozaveščenosti ljudi o pomenu kulturne dediščine, pa tudi s spodbujanjem trajnostnih načinov prevoza med lokacijami razpršenega muzeja kulturne dediščine in v turistični destinaciji nasploh.

2.1.2. Posebni cilji

- Modernizacija kulturne infrastrukture na šestih različnih lokacijah
- Restavriranje 470 artiklov kulturne in etnološke dediščine in njihov ustrezen prikaz kot muzejske zbirke
- Posodobitev obstoječih muzejskih zbirk v Gradu Dobrovo

2.1.3. Razlogi za investicijsko namero

Predmet prijave je investicija v celostno revitalizacijo kulturne infrastrukture v Občini Brda, s čimer se bo bistveno vplivalo na razvoj kulturnih dejavnosti v občini. Projekt se nanaša na vzpostavitev razpršenega muzeja kulturne dediščine Brd, ki bo omogočal celovito popotniško izkušnjo.

Razlogi za investicijsko namero so dvig kulturne ozaveščenosti, ohranjanje kulturnega izročila in izkoriščanje razvojnih možnosti občine na kulturnem področju ter posledično na nivoju turizma.

Projekt v vzpostavitev razpršenega muzeja kulturne dediščine Brd ima zelo velik potencial za revitalizacijo kulture na širšem območju Občine Brda. S projektom želimo povezovati različne kulturne dejavnosti oziroma potencialne v inovativen produkt. Inovativnost projekta se kaže v tem, da bo to razpršeni muzej kulturne dediščine, v katerem bo moč vzbuditi zanimanje za vse generacije. Nova dejavnost je za slovenski prostor novost, saj se bodo aktivnosti dogajale na različnih lokacijah, dostopne bodo širšemu krogu uporabnikov, organizirani bodo vodeni ogledi, tako da bo obiskovalcu omogočena celostna predstavitev.

Nov razpršeni muzej kulturne dediščine bo predstavljal Brda kot križišče treh kultur, romanske, slovanske in germanske – zaradi tega bo zanimiv tudi za tuje turiste.

Inovativen bo tudi pristop gosta do informacij, saj bo muzej deloval po principu sestavljanke – vsaka lokacija bo gostu dala del sestavljanke, vse skupaj pa celotno zgodbo. Obiskovalci bodo na ta način stimulirani, da obišejo vse lokacije muzeja. Gostu bo vse skupaj prikazano na interaktiven način z uporabo najmoderneje tehnologije (3D filmi, računalniške animacije, touch screen-i in podobno). Za obiskovalce bo muzej nudil popolno doživetje popotniške izkušnje, saj bodo skozi obisk spoznavali spomine, barve in okuse Brd. Imeli bodo namreč možnost degustacije lokalnih jedi in pijač, v sklopu multivizije si bodo lahko ogledali filme o briški pokrajini in občini na sploh, poleg tega pa bodo imeli živo predstavitev sedanjega načina opravljanja določenih kmečkih opravil v povezavi s postopki, ki so jih uporabljali v preteklosti, torej prikaz kombinacije žive in mrtve kulture. Pri vseh teh aktivnostih bodo sodelovali tudi zunanji ponudniki, in sicer lokalni sadjarji, vinarji, obrtniki in podobno. V sklopu objektov se bodo izvajale tudi delavnice na različne tematike v povezavi s kulturo.

Projekt je namenjen spodbujanju razvoja kulturnega turizma v Goriških Brdih. V sklopu podpore kulturnemu turizmu udejanja organizacijo kulturnih prireditev in obisk kulturnih

spomenikov in zbirk kulturne dediščine, ki delujejo v okviru Goriškega muzeja. Program aktivne podpore kulturnemu turizmu zajema:

- a) skrb za vzdrževanje in izpopolnjevanje obstoječih zbirk
- b) podporo nastajanju novih zbirk
- c) aktivno vključevanje kulturnih spomenikov ter zbirk v turistično ponudbo.

Podprla se bo tudi filmska aktivnost, saj bo v sodelovanju z ustanovo Silvana Furlana, lokalno televizijsko postajo Primorka in raznimi društvi realizirali filmske posnetke nekega opravila, ki se bo na eni lokaciji izvajalo v živo, na drugih pa bo predstavljeno v obliki posnetka. Tudi v sklopu razstavnih prostorov se bodo izvajale filmske projekcije.

Projekt bo pomembno vplival na dvig ozaveščenosti kulturne zupščine, spoznavanje s starodavnimi kmečkimi opravili, ki tonejo v pozabo, restavriranje izdelkov, ki so v zgodovini predstavljali pomemben pečat v življenju briških prebivalcev ter spodbujanju trajnostnega razvoja z delavnicami sajenja zelišč, gojenja domačih kultur in prodaje lokalnih ekoloških pridelkov in izdelkov. Projektu to prinaša velik razvojni potencial, saj se bo preko izvajanja novih trendov v kulturni ustvarjalnosti ozaveščalo širše prebivalstvo o pomenu etnološke dediščine, projekt bo imel širši vpliv tudi na druge regije. Ustvarjena bo infrastruktura za nadaljnjo povezovanje z drugimi slovenskimi občinami in širjenje kulture prostora ter čezmejno sodelovanje s Furlanijo-Julijsko krajino.

Projekt bo vplival na razvoj obstoječih gospodarskih dejavnosti in ustvarjal potencial za razvoj novih. Do sedaj je promocija Brd temeljila na vinskem turizmu, v zadnjih letih se pripisuje poudarek aktivnemu turizmu (pohodništvo, kolesarjenje). S predmetnim projektom pa bomo zajeli še tretjo vrsto turizma – to je kulturni turizem. S tem bomo vse tri vrste povezali v odlično turistično zgodbo.

Največji pozitiven vpliv je pričakovati v povišanju števila prihoda turistov v občino in podaljšanju bivanja. Zaradi obogatene turistične ponudbe pričakujemo, da bodo gostje v regiji ostali več časa. Po podatkih Statističnega urada RS znaša trenutno povprečno število dni na osebo 1,6. Cilj projekta je, da bi se povprečen čas bivanja na 2,1 dan. S povečanjem števila prihoda in nočitev se bo povečal prihodek komplementarne turistične ponudbe okoliških nastanitvenih in gostinskih obratov. Povečala se bo prodaja lokalnih proizvodov in izdelkov, predvsem potrošnja briških vin, žganih pijač in značilnih pridelkov iz sadja.

S projektom želimo približati kulturo tudi otrokom in mladostnikom in jih poleg znanja naučiti tudi spoštovati kulturno dediščino in jo primerno zaščititi. Muzej bo tako omogočal različne interaktivne igre, animacije in podobne možnosti za učenje in spoznavanje, pa tudi spoznavanje s starimi igrami, ki v današnji dobi razpoložljive komunikacijske tehnologije otrokom niso več znane.

Vpliv razpršenega muzeja kulturne dediščine bo viden tudi z vidika društvenih dejavnosti, saj bodo pri nekaterih dejavnostih aktivno sodelovala kulturna društva iz Goriških Brd ter tudi kulturna društva in ostale kulturne organizacije iz Goriške regije.

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

Seznam kulturnih društev v Goriških Brdih:

- Pihalni orkester Brda
- MePZ Rado Simoniti
- Kvintet Kvartin
- ZKD BRDA
- Dekliški pevski zbor Vinika
- Moški pevski zbor Srečko Kumar
- KUD Opoka
- IDAS, Igralsko društvo Amaterska skupina Neblo
- Nonet Brda
- Querqus Quintet
- Društvo briške žene in dekleta
- Društvo briških likovnih ustvarjalcev Dablo
- MPZ Ludvik Zorzut

S projektom se bo realiziralo šest novih delovnih mest, kar rešuje trenutno problematiko visoke brezposelnosti v Sloveniji. Poleg rednih zaposlitev bodo ustvarjena tudi nova delovna mesta za honorarne delavce.

Podrobnejšo analizo dokazujemo s prilogo Analiza učinkov kulturnih dogodkov in Projekcijo obiskanosti.

2.2. Spisek strokovnih podlag

- Dokument identifikacije investicijskega projekta »Hiša kulture Šmartno«, izdelan dne 30.9.2012 s strani Občine Brda.
- Projektna dokumentacija za prijavo na razpis; TD+M biro d.o.o., september 2013
- Načrt strojnih instalacij in strojne opreme; Klima 2000 d.o.o., september 2013
- Tehnično poročilo – Električne inštalacije za Grad Dobrovo, Klima 2000 d.o.p., september 2013

2.3. Kratek opis upoštevanih variant ter utemeljitev izbire optimalne variante

2.3.1. Možne variantne rešitve

Možni sta dve varianti:

- a) Varianta »brez« investicije
- b) Varianta »z« investicijo

a) Varianta »brez« investicije

Varianta brez investicije pomeni ohranjanje kulturne in turistične infrastrukture v obstoječem stanju. Občina Brda ima bogato kulturno zapuščino, ki pa brez ustreznih investicijskih vlaganj zavira nadaljnje razvojne možnosti. Pomanjkljiva turistična infrastruktura zavira razvoj občine na kulturnem in gospodarskem področju.

b) Varianta »z« investicijo

Varianta »z« investicijo predstavlja edino smiselno in racionalno rešitev za zagotovitev prostorskih pogojev za izvajanje kulturnih dejavnosti. Z modernizacijo kulturne infrastrukture v občini bo mogoče zaokrožiti kulturno dogajanje na širšem območju in ga smiselno prepletati skozi različne interaktivne dejavnosti. S tem se bo obiskovalcem nudilo celovito doživetje in izkustveno spoznavanje kulture območja, dopolnjene z enogastronomsko in ostalo turistično ponudbo.

Varianta »z« investicijo pomembno vpliva na dvig kakovosti ponudbe na višji nivo ter posledično večjo prepoznavnost Goriških Brd. Projekt namreč uvaja nove trende na področju kulture, ki v slovenskem prostoru, pa tudi širše, še niso prisotni. Inovativnost se bo kazala v razpršenosti lokacij, ki se bodo vsebinsko dopolnjevale ter v možnosti aktivnega sodelovanja obiskovalcev, s čimer se bo krepila njihova kulturna ustvarjalnost, doživljajske izkušnje in razvoj kompetenc posameznika.

Izboljšalo se bo kulturno življenje v občini. Poudarek bo na mednarodnem dogajanju, povečati želimo predvsem zanimanje gostov iz romanskih in germanskih dežel.

Omogočen bo dvodnevni ogled (karta bo veljala dva dni), s čimer se bo vplivalo na podaljšanje bivanja posameznega gosta v regiji. Ocenjujemo, da bi se pet let po zaključku projekta povprečno število dni iz trenutnih 1,6 na obiskovalca povzpelo na 2,1 dni. Podaljšanje bivanja bo vplivalo tudi na druge turistične akterje v občini. Povečalo se bo povpraševanje po gostinskih, prevoznih storitvah, povečala se bo prodaja lokalnih izdelkov, spominkov. Projekt omogoča vpetost in povezovanje obstoječih kulturnih prireditev v občini, s čimer bo doseženo mreženje potencialov. Varianta »z« investicijo torej prinaša pozitivne ekonomske učinke, predvsem na razvoj turizma v občini.

2.3.2. Utemeljitev izbire optimalne variante

Glede na primerjavo obeh variant, je sprejemljiva samo varianta »z« investicijo, saj edina predstavlja razvojni potencial Občine Brda. Investicija namreč prispeva k razvoju gospodarskih aktivnosti, predvsem aktivnosti v povezavi s turizmom. Smiselno povezuje obstoječe dogajanje in nudi pogoje za nadaljnji razvoj aktivnosti ter kulturnega dogajanja v občini. Prispeva k večji prepoznavnosti kulture območja in z interaktivno ponudbo širi kulturna obzorja obiskovalcev ter večja njihovo zavedanje o pomenu kulturne dediščine.

2.4. Odgovorne osebe

Tabela 2: Odgovorne osebe

INVESTICIJSKI PROGRAM	Mirjana Zelen, Zelen in partnerji d.o.o., Nova Gorica
PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	Martin Simčič, TD + M Biro d.o.o., Dolnje Cerovo
	Oliver Černe, Klima 2000 d.o.o., Nova

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

	Gorica
IZVEDBA INVESTICIJE	Franc Mužič, Občina Brda, Dobrovo

2.5. Predvidena organizacija in druge potrebne prvine za izvedbo in spremljanje učinkov investicije

Izvedbo investicijskih posegov in učinke investicije bo spremljala Občina Brda kot lastnik in investitor ter predstavniki upravljavcev.

Organizacijo modernizacije turistične infrastrukture bo izvajal izbran izvajalec v sodelovanju z Občino Brda. Izvajalec bo izbran s postopkom javnega naročanja.

Odgovorni vodja za izvedbo investicijskega projekta bo Andrej Markočič, direktor Občinske uprave Občine Brda.

V okviru projekta so potrebne še naslednje aktivnosti:

Tabela 3: Aktivnosti

Vrsta aktivnosti	Odgovorna služba/izvajalec	Odgovorna oseba	Rok
Potrditev IP	Občina Brda– župan	Franc Mužič, župan	2.10.2013
Javni razpis za nadzor, gradnjo ter podpis pogodbe z izvajalci del	Oddelek za okolje in prostor, komunalno dejavnost in investicije	Dejan Rusjan	15.12.2013

2.6. Prikaz ocenjene vrednosti investicije ter predvidene finančne konstrukcije z izračunanim deležem sofinanciranja investicije s sredstvi proračuna republike slovenije

Tabela 4: Ocenjena vrednost investicije v stalnih cenah

	BREZ DDV	Z DDV
GO DELA, STR. IN EL. INST.	971.100,00	1.184.742,00
GRAD DOBROVO	840.630,00	1.025.568,60
ŠMARTNO	130.470,00	159.173,40
VILA VIPOLŽE	0,00	0,00
STROŠKI UREDITVE IN OPREME	597.545,00	729.004,90
SKUPNI STROŠKI	66.800,00	81.496,00
GRAD DOBROVO	193.325,00	235.856,50
ŠMARTNO	337.420,00	411.652,40

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

VILA VIPOLŽE	0,00	0,00
RESTAVRATORSKA DELA - vsi objekti	65.307,00	79.674,54
RESTAVRATORSKA DELA - vsi objekti	65.307,00	79.674,54
SPLOŠNI STROŠKI	71.202,00	86.866,44
PROJEKTIRANJE ZA OBJEKTE	28.970,00	35.343,40
PROJEKTIRANJE ZA OPREMO	22.900,00	27.938,00
NADZOR	19.332,00	23.585,04
SKUPAJ	1.705.154,00	2.080.287,88

Tabela 5: Finančna konstrukcija investicije v stalnih cenah

		2013	2014	2015	SKUPAJ
A	UPRAVIČENI STROŠKI - kandidatura MK	0,00	1.186.707,00	477.523,30	1.664.230,30
	<i>EU 85%</i>	<i>0,00</i>	<i>1.008.700,95</i>	<i>405.894,81</i>	1.414.595,76
	<i>MK 15%</i>	<i>0,00</i>	<i>178.006,05</i>	<i>71.628,50</i>	249.634,55
B	UPRAVIČENI STROŠKI - občinski proračun	63.281,40	706.762,80	-353.986,63	416.057,58
	Neupravičeni stroški - občinski proračun	0,00	0,00	0,00	0,00
	SKUPAJ	63.281,40	1.893.469,80	123.536,68	2.080.287,88

Tabela 6: Ocenjena vrednost investicije po tekočih cenah

	BREZ DDV	Z DDV
GO DELA, STR. IN EL. INST.	993.435,30	1.211.991,07
GRAD DOBROVO	859.964,49	1.049.156,68
ŠMARTNO	133.470,81	162.834,39
VILA VIPOLŽE	0,00	0,00
STROŠKI UREDITVE IN OPREME	611.870,76	746.482,33
SKUPNI STROŠKI	68.401,49	83.449,81
GRAD DOBROVO	197.959,84	241.511,01
ŠMARTNO	345.509,43	421.521,50
VILA VIPOLŽE	0,00	0,00
RESTAVRATORSKA DELA - vsi objekti	66.868,15	81.579,14
RESTAVRATORSKA DELA - vsi objekti	66.868,15	81.579,14
SPLOŠNI STROŠKI	72.009,73	87.851,87
PROJEKTIRANJE ZA OBJEKTE	29.172,79	35.590,80
PROJEKTIRANJE ZA OPREMO	23.060,30	28.133,57
NADZOR	19.776,64	24.127,50
SKUPAJ	1.744.183,93	2.127.904,40

Tabela 7: Finančna konstrukcija investicije v tekočih cenah

		2013	2014	2015	SKUPAJ
A	UPRAVIČENI STROŠKI - kandidatura MK	0,00	1.213.191,26	489.132,26	1.702.323,52
	<i>EU 85%</i>	<i>0,00</i>	<i>1.031.212,57</i>	<i>415.762,42</i>	1.446.974,99
	<i>MK 15%</i>	<i>0,00</i>	<i>181.978,69</i>	<i>73.369,84</i>	255.348,53
B	UPRAVIČENI STROŠKI - občinski proračun	63.724,37	723.828,35	-361.971,84	425.580,88
	Neupravičeni stroški - občinski proračun	0,00	0,00	0,00	0,00
	SKUPAJ	63.724,37	1.937.019,61	127.160,42	2.127.904,40

2.7. Zbirni prikaz rezultatov izračunov ter utemeljitev upravičenosti investicijskega projekta

KAZALCI	VREDNOST
FRR/C	-10,28 %
FNPV/C	-1.923.421 EUR
FRR/K	-8,86 %
FNPV/K	-791.481 EUR
ERR/C	45,60 %
ENPV/C	4.387. 536 EUR

Neto sedanja vrednost investicije je negativna pri predpostavljeni 7% diskontni stopnji, interna stopnja donosnosti pa je negativna in torej nižja od želenih 7%. Ti rezultati so pričakovani, saj gre za projekt neprofitnega značaja.

Dodatne ekonomske koristi pomenijo pozitivne ekonomske kazalce upravičenosti, zaradi česar je investicija ekonomsko upravičena, saj prinaša poleg denarnih koristi tudi koristi, ki jih ne moremo izraziti v denarju in dajejo možnosti nadaljnega razvoja regije in izboljšanje pogojev za kulturno udejstvovanje prebivalcev občine ter obiskovalcev. Ekonomska korist projekta je tudi pozitiven vpliv na gospodarstvo in turizem ter na zmanjšanje brezposelnosti v občini.

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

3. OSNOVNI PODATKI O INVESTITORJU, IZDELOVALCIH INVESTICIJSKE DOKUMENTACIJE IN PRIHODNJEM UPRAVLJAVCU

3.1. Investitor

Naziv:	Občina Brda
Naslov:	Trg 25. maja 2, 5212 Dobrovo
Telefon:	05 335 10 30
Fax:	05 335 10 39
E-mail:	info@obcina-brda.si
Odgovorna oseba:	Župan Franc Mužič

3.2. Izdelovalec investicijske in projektne dokumentacije

Investicijski program

Naziv:	Zelen in partnerji, d.o.o.
Naslov:	Erjavčeva ulica 18, 5000 Nova Gorica
Telefon:	05 333 46 16
Fax:	05 333 46 17
E-mail:	mirjana@zelen-partnerji.eu
Odgovorna oseba za izdelavo IP:	Mirjana Zelen, univ. dipl. ekon.

Projekti strojnih in elektro instalacij za Grad Dobrovo:

Naziv:	Klima 2000 d.o.o.
Naslov:	Prvomajska ulica 37, 5000 Nova Gorica
Telefon:	05 33 05 200
Fax:	05 33 05 210
E-mail:	info@klima2000.si
Odgovorna oseba projektanta:	Oliver Černe, univ.dipl.inž.str.
Odgovorni projektant:	Oliver Černe, univ.dipl.inž.str.

Projektna dokumentacija za prijavo na razpis:

Naziv:	TD + M BIRO, d.o.o.
Naslov:	Dolnje Cerovo 28, 5211 Kojsko
Telefon:	05 300 50 62
Fax:	05 300 50 62
E-mail:	martin.simcic@siol.net
Odgovorna oseba projektanta:	Martin Simčič
Odgovorni projektant:	Izidor Simčič, univ. dipl. inž. arh.

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

3.3. Upravljavec

Bodoči upravljavec investicije bo nevladna organizacija, ki bo izbrana z javnim razpisom.

4. ANALIZA OBSTOJEČEGA STANJA S PRIKAZOM POTREB, KI JIH BO ZADOVOLJEVALA INVESTICIJA TER USKLAJENOST INVESTICIJSKEGA PROJEKTA Z DRŽAVNIM STRATEŠKIM RAZVOJNIM DOKUMENTOM IN DRUGIMI RAZVOJNIMI DOKUMENTI, USMERITVAMI SKUPNOSTI TER STRATEGIJAMI IN IZVEDBENIMI DOKUMENTI STRATEGIJ POSAMEZNIH PODROČIJ IN DEJAVNOSTI

4.1. Analiza obstoječega stanja

Občina Brda se lahko pohvali z bogato naravno in kulturno dediščino. Projekt Brda, harmonija kultur bo smiselno nadgradil in povezoval obstoječe stanje in ponudbo v občini, zato v nadaljevanju predstavljamo analizo trenutnega stanja v občini.

4.1.1. Goriška Brda

Že sama lega Goriških Brd kaže na njihovo posebnost, stisnjena so namreč med reko Sočo in Idrijo. Zaradi sončne lege privabijo marsikaterega izletnika, predvsem kolesarje. Tu najdemo številne gričke, na katerih so strnjene vasice, cvetoče terase med brajdami in vinogradi.

Brda so dežela lepih razgledov. Najvišji vrh je Korada, visoka 812 m. Pod njenim vrhom se nahajata cerkvica Svete Genderce in planinska koč, ki je postavljena na temeljih vojaških objektov iz prve svetovne vojne. Na vzhodu se nahaja Sabotin, ki je znan predvsem po ostankih iz prve svetovne vojne, saj je tam potekala soška fronta, in je še danes prepreden z jarki in kavernami. V nekdanji stražnici je urejena informacijska točka in muzejska zbirka posvečena prvi svetovni vojni in soški fronti ter vojni za osamosvojitve Slovenije.

Brda so turistično zelo obiskano območje. Poleg slikovite pokrajine so za turiste privlačno območje, zaradi razvitega vinarstva, sadjarstva, oljkarstva in čebelarstva.

V namen poklona češnji, kraljici briškega sadja, že nekaj desetletij organizirajo Praznik češenj, ki v Brda privabi množice od blizu in daleč. Prireditelji namreč v več dneh ponuja poleg zabavnih dogodkov tudi različne tematske razstave, spreved vozov pa prikaže različna domača opravila prebivalcev Brd.

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

Poleg Praznika češenj, ki predstavlja kulturno dediščino Brd, pa se v Brdih odvija še precej drugih kulturnih dogodkov in prireditev, ki so postala že tradicionalna. V vasici Medana, ki je prežeta z literarno pomembnostjo, organizirajo prireditev Pomlad, narava in vino, Festival knjige in vina, likovno kolonijo, Gradnikove večere, saj je to rojstni kraj Alojza Gradnika, ter Sanje v Medani, pri katerem sodeluje tudi vasica Šmartno. V Višnjeviku prirejajo Dneve rebule in oljčnega olja, v Dobrovem organizirajo glasbeni festival Cello & music, na območju celotnih Brd pa Dneve odprtih kleti. V zadnjem času se v Brdih razvijata še dve večji zanimivi prireditvi, namreč Brda in vino, ki v času prvomajskih praznikov odpre kleti v Šmartnem, in Martinovo, ki v novembru vinsko obarva in v posebnem vzdušju razgiba to zanimivo srednjeveško vasico. Poleg naštetih, pa se tekom leta zvrsti še precej drugih prireditev, zaradi katerih so Brda izjemno zanimiva turistična destinacija.

Vas Šmartno še posebej oživi ob prireditvah Brda in vino ter ob martinovanju. Prireditev **Brda in vino** je namenjena predstavitvi vrhunskih briških proizvodov – predvsem vina, kulinarike, turizma in kulturne dediščine v Brdih, v domačem in pristnem briškem okolju. Sama lokacija izvedbe prireditve ni izbrana naključno, saj arhitektura vasi ob primerni dekoraciji pričara čarobno vzdušje, ki še dodatno poudari kakovost briških proizvodov. Prireditev zajema umetniške razstave, nastope folklornih skupin, pevskih zborov, godb na pihala, gledaliških iger za otroke ter izvedbo tržnice z domačimi pridelki in antikvariatom.

Martinovanje je osrednji briški praznik, saj se na Martinovo blagoslovi mlado vino. Po številnih kletah pod ozkimi ulicami starodavne pravljичne vasice Šmartno z ohranjeno arhitekturo več kot 30 vinarjev in sadjarjev z obeh strani meje razvaja obiskovalce z mladimi in vrhunskimi vini. Na tržnici z domačimi pridelki se prodajajo slastne domače marmelade, pecivo, sušeno sadje in razni siri. Na ta dan lahko poskusimo vrhunska briška vina in nekatere posebnosti briške kuhinje: toč, frtaljo, fuje, polento, domače klobase, kuhane pituralke in drugo. Za veselo vzdušje poskrbijo številni nastopajoči.

Kopelnca je tradicionalna prireditev, ki se že več kot sto let zapored odvija v vaseh Vrhovlje in Šmartno, in sicer na nedeljo po Veliki noči. V cerkvi na Vrhovljah je slovesna sveta maša, kateri sledi veselica v Šmartnem. Gre za ples na lesenem podu kot je bilo v navadi pred vrsto let.

Vsako leto v mesecu avgustu se Brda zavijejo v čarobnost domišljije. V Medani se odvijajo sanje, v Šmartnem pa pravljica. **Sanje v Medani** je festival knjige in vina, ki v dve mali briški vasici privabi umetnike, ki z močjo pisane in pete besede, spojene s sanjskim okoljem ter rujno kapljico Goriških Brd za pet dni uročijo čarobni vasici Medano in Šmartno. V Šmartnem se čarovnija nadaljuje za najmlajše, saj se v sklopu festivala tam pričara pravljичni svet za otroke in otroke po duši. Odvijajo se lutkovne delavnice, pripovedujejo se zgodbe in pravljice, nastopajoči pa se posebijo s pravljичnimi junaki in s tem za trenutek zabrišejo meje med domišljiskim in resničnim svetom.

Festival že od leta 2002 odtiskuje zgodbe, ki jih napletajo izbrani glasbeni dogodki, literarna sukanja, pravljичne meditacije in še drugačne predstave na odru, ki v trhli svetovni zmešnjavi iščejo pot zvenenju ustvarjalnosti in domišljije.

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

Kulturne prireditve so seveda osnovane na podlagi pestre zgodovine Goriških Brd. Na to nas vsakodnevno opominjajo številne kulturne znamenitosti območja. V Brdih je tako ohranjenih skoraj 30 cerkva, nekatere od njih pa skrivajo v sebi prave zaklade umetniške vrednosti. Cerkev Sv. Križa v Kojsem je na primer edina cerkev v Sloveniji, ki ima ohranjen krilni oltar, cerkvice Sv. Vida v Vedrijanu se ponaša s prelepim baročnim oltarjem, cerkev Sv. Martina v Šmartnem pa je okrašena s freskami Toneta Kralja. Njen zvonik pa je bil nekoč trdnjavski stolp.

Na poti skozi Brda srečamo dva večja gradova, in sicer enega na Dobrovem, v katerem se odvijajo razne prireditve ter kateri gosti stalno zbirko slikarja, grafika in risarja Zorana Mušiča. Drugi grad se nahaja v Vipolžah in je v postopku restavriranja.

V Gonjačah se nahaja spomenik, ki je posvečen 315 žrtvam druge svetovne vojne na desnem bregu Soče. Spomenik je delo akademskega slikarja in kiparja Janeza Boljke, verze, ki so vtisnjeni vanj, pa je napisal pisatelj France Bevk. Poleg spomenika stoji 23 m visok razgledni stolp iz leta 1961, ki nudi razgled na vse strani neba. Na vrh stolpa vodi kar 144 stopnic (Vir: Občina Brda).

Gostinska ponudba je pestra, tu se namreč nahajajo številne gostilne, restavracije, okrepčevalnice, turistične kmetije, kmečki turizmi in vinotoči. Številni nudijo tudi prenočitve.

Občina Brda spodbuja razvoj turizma, načrtuje in izvaja projekte, ki bodo v Goriška Brda privabili večje število dnevnih obiskov, povečali število nočitev in s sinergijskimi učinki pozitivno vplivali na razvoj turistične ponudbe.

Investicija je skladna s strategijami razvoja in se bo izvajala na šestih lokacijah v treh naseljih, in sicer:

- na Dobrovem: na Gradu Dobrovo
- v Šmartnem: v Gotski hiši in Hiši kulture, v stolpu ob južnem vhodu ter v prostoru pod parkiriščem zraven vhodnega trga »Podrate«
- in v Vipolžah: v Vili Vipolže.

V nadaljevanju podajamo podrobnejšo analizo stanja po posameznih lokacijah.

4.1.2. Dobrovo v Brdih

Dobrovo je gospodarsko središče Goriških Brd in je središče briških vinogradov. Naselje leži na nadmorski višini 133 m na podolgovatem slemenu med dolinama potokov Reka in Donank (Vir: <http://www.burger.si/GoriskaBrda/Dobrovo.html>).

Dobrovo je imelo star grad, ki pa je v stoletjih propadel. Na njegovem mestu je na začetku 17. stoletja zraslo novo renesančno grajsko poslopje, ki se je ohranilo v razmeroma nespremenjenem videzu in velja danes za najlepše na Goriškem. Dobrovska graščina je v tlorisu skoraj pravilen kvadrat s simetrično postavljenimi stolpi na vogalih. Obzidje je bilo

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

verjetno postavljeno med drugo beneško vojno (1615-1617) in po končani nevarnosti spremenjeno v arkadni hodnik, eden od stolpov pa v kapelo, posvečeno sv. Antonu Padovanskemu. V kapeli si obiskovalci lahko ogledajo stalno razstavo gotških fresk, snetih originalov in kopij z ozemlja severne Primorske.

V prvem nadstropju graščine je Viteška dvorana z grbi pomembnejših plemiških družin, ki so imele grad v posesti. Danes Viteška dvorana gosti številne glasbene in druge prireditve. Zanimiva je tudi Lovska soba, kjer so prikazane posesti grofa Baguerja, ki jih je leta 1894 na stene poslikal Clemente Del Neri. Njegove umetnine lahko občudujemo tudi na stopnišču.

Umetnostnozgodovinsko bogato preteklost danes bogati še Galerija grafik briškega rojaka, velikega svetovno znanega umetnika Zorana Mušiča in del zbirke zadnjega lastnika gradu, grofa Baguerja. Občasno se organizirajo tudi druge razstave.

Na razkošnem dvorišču se včasih odvijajo kulturne prireditve, grad je privlačna destinacija za poroke, v pritličju in kamnito obokani kleti se nahaja restavracija z bogato izbiro briških vin.

Slika 2: Grad Dobrovo

Vir: Info Brda

4.1.3. Šmartno

Ena najlepših vasi v Brdih, Šmartno, ki je kulturni spomenik lokalnega pomena, se nahaja v geografskem središču Brd. Sama vas, obdana z obzidjem in utrjena z obrambnimi stolpi, je bila prvič omenjena leta 1317. V prvi polovici 16. stoletja je na ostankih rimskega oporišča nastal okoli cerkve velik protiturški tabor v obliki srednjeveške utrdbe. O nastanku obzidja ni posebnih virov, vendar domnevajo, da je obzidje nastalo v času vojn med Habsburžani in Benečani v letih 1507-1519.

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

Slika 3: Šmartno

Vir: <http://www.smartno.info>

Danes je ohranjenih pet stolpov od sedmih, obzidje pa je bilo narejeno tako, da so bili prostori prehodni in so se vojaki lahko premikali v različne smeri.

Pred leti so tu domovali Goriški grofje, po smrti zadnjega pa je Goriško podedoval habsburški cesar Maksimilijan, ki se je dolga leta bojeval z Benečani. Šmartno je takrat postalo pomembna strateška točka na beneško - avstrijski meji in je bilo vključeno v sistem utrdb (Števerjan, Kojsko, Šmartno, Vipolže). Benečani, ki so skušali zavzeti Brda, so bili na tem območju v obeh vojnah poraženi.

Šmartno spada v sklop vaških naselij in protiturških taborov v Brdih in na Primorskem. Kot obmejna utrdba je delovalo še v 17. stoletju ter vse do sredine 18. stoletja, ko je beneška nevarnost poniknila.

Vojaški značaj naselja so prebivalci začeli spreminjati v 19. stoletju, ob koncu sedemdesetih let prejšnjega stoletja pa se je pričela tudi strokovna obnova naselja.

Šmartno je bilo v preteklosti, tako kot danes, naselje s prevladujočim kmečkim življenjem. Do današnjih dni je naselje (razen redkih izjem) ohranilo bistvene poteze kakršne je dobilo v 15. oz. 16. stoletju. Danes je vas kulturni spomenik in arhitekturni biser, ki očara kot celota ter tudi s številnimi detajli. Ime je dobila po cerkvi sv. Martina, ki je tudi največja cerkev v Brdih, njen zvonik pa je bil prvotno trdnjavski stolp. V njem visi zvon iz leta 1857 z motivom svetih treh kraljev, v cerkvi pa se nahajajo freske Toneta Kralja.

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

Danes se v Šmartnem lahko vidi številne razstave v Hiši kulture in slikarskih hišah, v Gotski hiši pa nekdanjo opremo preprostega doma z ognjiščem in starimi predmeti za vsakdanje življenje ter za rabo v vinogradništvu in kmetijstvu nasploh.

Hiša kulture predstavlja srce dogajanja v Šmartnem. Je obnovljen kompleks, namenjen kulturnemu dogajanju. V njej se izvajajo vse ključne prireditve, poleg tega pa se znotraj hiše povezuje in diktira kulturni utrip življenja v Brdih, saj hiša široko odpira vrata društvom v Brdih. V njej se izvaja likovni Ex tempore, razstave umetnikov, glasbeni koncerti, nastopi mladih glasbenikov, pihalnega orkestra, pevskih zborov. V hiši se organizirajo tudi predstavitve filmov, v njej se je izvajal že dvakrat tudi FIŠ - filmski festival.

Briška hiša ali Gotska hiša, kot jo imenujejo zaradi zanimivega detajla gotsko oblikovanega kamnitega portala, je živa muzejska zbirka, ki vrača obiskovalca v čas briških korenin in vzbuja spoštovanje do tradicije Goriških Brd. Že ob vstopu v okrilje šmartenske trdnjave ter ob sprehodu med starimi hišami se počutiš kot v srednjeveškem labirintu, ki oživi ravno ob vstopu v Briško hišo.

Slika 4: Briška hiša

Vir: Info Brda

Oprema Gotske hiše so elementi tipične briške hiše, ki izhajajo iz ljudske kulture Brd v ambientu domačnosti. Obiskovalec je sicer gost, a se hkrati počuti domač, saj se lahko usede za domačo mizo, ob starih fotografijah in predmetih pa obuja spomine na preteklost. Namen postavitve zbirke v hiši ter njena odprtost do obiskovalcev Šmartnega in Goriških Brd je s predstavitvijo preteklosti zaznamovati tudi prihodnost hiše in vasi (Vir: Občina Brda, Agencija Jota).

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

Gotska hiša je bila pod nadzorom Zavoda za varstvo kulturne dediščine RS pravkar obnovljena, projekt delno financira Ministrstvo za kmetijstvo in okolje in Evropska unija v okviru Programa razvoja podeželja 2007-2013.

Etnološka zbirka, postavljena v objektu, prikazuje nekdanjo bivalno kulturo prebivalcev briških vasi. Zbirka je razdeljena v tri etaže, razstavljeni predmeti pa pričajo o namembnosti posameznih prostorov.

Razpršeni muzej kulturne dediščine bo v Šmartnem deloval še v stolpu ob južnem vhodu ter v prostoru pod parkiriščem ob trgu »Podrate«.

4.1.4. Vipolže

Vipolže so znane po dveh gradovih, mlajšem v gornjem delu vasi in starem iz 11. stoletja v vzhodnem delu vasi. Ta je bil reprezentančna vila in nekoč lovski dvorec goriških grofov. Njegovi kasnejši lastniki so bili Herbersteini, Della Torre, Attemsi in zadnji Teuffenbachi. V 16. in 17. stoletju je doživel vojno med cesarskimi in Benečani, ti so ga tudi zavzeli. Poškodovano poslopje so v prvi polovici 17. stoletja predelali v imeniten renesančni dvorec beneškega sloga, ki je služil kot poletna rezidenca. Dvorec je pravokotne oblike z dvema prislonjenima oglatima stolpičema. Pred gradom je bil nekoč čudovit park, ki ga je krasil baročni vodnjak. V 1. svetovni vojni je služil za vojaško bolnišnico in bil poškodovan zaradi bombe, kasneje ga je leta 1948 prizadel požar. Grajska arhitektura predstavlja eno najlepših vil v Sloveniji, ki je nastala med renesanso in barokom (Vir: občina Brda).

Objekt Vile Vipolže je spomenik državnega pomena, in je tudi v postopku razglasitve za javno kulturno infrastrukturo. Lastnik objekta je Republika Slovenija. Grad je pravkar deležen celovite prenove, projekt obnove financira Ministrstvo za kulturo RS.

Slika 5: Vila Vipolže

Vir: Primorske novice

4.2. Usklajenost investicijskega projekta z državnim razvojnim dokumentom in drugimi razvojnimi dokumenti, usmeritvami skupnosti ter strategijami in izvedbenimi dokumenti strategij posameznih področij in dejavnosti

a) Operativni program krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013

Projekt Brda, harmonija kultur je usklajen s cilji Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013. Operativni program zasleduje pet razvojnih prioritet, pri čemer je predmetni projekt skladen s cilji tretje razvojne prioritete Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov. Slovenija v obdobju 2007-2013 sledi naslednjemu cilju v sklopu omenjene prioritete, in sicer Ohranjanje in povezava naravnih in kulturnih potencialov za razvoj turizma in rekreacije.

Investicija bo zasledovala rezultate operativnega programa oziroma tretje razvojne prioritete, ki so: povečanje števila obiskovalcev, povečanje nočitve turistov, ustvarjanje novih delovnih mest ter spodbujanje zasebnih vlaganj.

b) Nacionalni program za kulturo 2008-2011

Nacionalni program za kulturo je temeljni strateški dokument slovenske kulturne politike, s katerim ta opredeljuje načela, cilje, prioritete in ukrepe, ki naj spodbudijo razvoj posameznikove in skupinske ustvarjalnosti v Republiki Sloveniji na področju kulture, zagotovijo svobodno, neodvisno in dinamično kulturo, omogočijo varovanje slovenske kulturne dediščine in tradicije, razvijajo kulturno raznolikost ter pospešijo kulturno izmenjavo Slovenije s svetom. Naša investicija spada pod prioritetni cilj »Kulturna dediščina in arhivske dejavnosti«, natančneje pod Nepremično kulturno dediščino. Podcilj, ki ga bo naš projekt izpolnjeval, pa je »Celostno ohranjanje in razvoj kulturne dediščine ter njeno povezovanje s sodobnim življenjem in ustvarjanjem«. Pričakovana učinka tega podcilja pa sta: »Učinkovita uporaba evropskih strukturnih sredstev, namenjenih obnovi kulturnih spomenikov« in »Prispevek kulturne dediščine k povečevanju konkurenčnosti slovenskega gospodarstva in zviševanju števila delovnih mest«.

Projekt uresničuje sledeče cilje Nacionalnega programa za kulturo 2008-2011:

- večja prepoznavnost kulturne dediščine Slovenije v mednarodnem prostoru;
- celostno ohranjanje in razvoj kulturne dediščine ter njeno povezovanje s sodobnim življenjem in ustvarjanjem;
- Uveljavitev kulturne dediščine kot nosilke identitete in kakovosti življenja na nacionalni, regionalni in lokalni ravni
- Zbiranje, varovanje in preučevanje premične materialne (in nematerialne) dediščine za interpretacijo in komunikacijo njenih (tehnoloških, duhovnih, estetskih in etičnih) vsebin javnosti, z namenom, da sodobna družba prepozna kulturno dediščino kot kvaliteto, ki jo je treba ohranjati bodočim rodovom. Oblikovati in sprejeti standarde za izvajanje javne službe. S poznavanjem starih (nacionalnih ali regionalnih) tehnologij

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

ali obrti oživiti kulturno dediščino kot ekonomsko zanimivo področje, ki lahko daje nove zaposlitve.

c) Strategija razvoja slovenskega turizma 2012-2016

Projekt zasleduje razvojno področje Spodbujanje povečanja konkurenčnosti slovenskega turizma. Investicija je skladna z ukrepom 1.1 Spodbujanje razvoja turističnih destinacij, ki se zavzema za zagotovitev trajnostnega ravnanja v turističnem gospodarstvu (zaradi boljše kakovosti življenja lokalnih prebivalcev, varstva okolja, naravne in kulturne dediščine ter zadovoljstva turistov) in z ukrepom 1.3 Spodbujanje povečanja kakovosti, ki spodbuja dvig turističnih proizvodov in storitev na višjo kakovostno raven.

d) Strategija prostorskega razvoja Slovenije

To je temeljni strateški prostorski akt in celovit prostorski dokument, ki udejanja koncept vzdržnega prostorskega razvoja. Skupaj s Strategijo gospodarskega razvoja Slovenije predstavlja krovni dokument za usmerjanje prostorskega razvoja v državi in je osnova za usklajevanje sektorskih politik.

Projekt je skladen v delu, ki se nanaša na povezovanje ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja. V podpoglavju razvoj nacionalne identitete in kulture pravi: »Celostno ohranjati in razvijati kulturno dediščino in jo povezovati s sodobnim življenjem in ustvarjanjem, saj mora družba našega časa prevzeti odgovornost do naravne in kulturne dediščine in v tem izpolniti svoj moralni dolg do prihodnjih generacij.«

e) Državnega razvojnega programa Republike Slovenije za obdobje 2007-2013

Projekt uresničuje peto prioriteto Državnega razvojnega programa Republike Slovenije za obdobje 2007-2013. Peta razvojno-investicijska prioriteta Povezovanje ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja med drugim zajema spodbujanje razvoja nacionalne identitete, kulture in kulturne dediščine. Cilj prioritete je zagotoviti visoko kakovost življenja, ki temelji na razvoju kulture in nacionalne identitete, kar predmetni projekt definitivno omogoča, saj prispeva k ohranjanju korenin prebivalcev Brd ter k ohranjanju tradicij in hkrati h kreptivi narodne zavesti in pripadnosti.

f) Programa razvoja podeželja

Projekt prispeva k uresničevanju ciljev osi 3 Programa razvoja podeželja, in sicer k ohranjanju kulturne dediščine ter povezovanju kulturne dediščine z razvojem turizma in preživljanjem prostega časa. Izboljšuje kakovost življenja na podeželju in prispeva k večji vitalnosti gospodarstva na podeželju.

g) Regionalni razvojni program Severne Primorske

Projekt neposredno uresničuje cilje Regionalnega razvojnega programa Severne Primorske na področju gospodarskega, socialnega, izobraževalnega, prostorskega, okoljskega, infrastrukturnega in kulturnega razvoja v Goriški statistični regiji.

Strateški cilji Severne Primorske (Goriške statistične regije) v programskem obdobju 2007 – 2013 so dvig inovativnosti v gospodarstvu, širitev znanj in izobrazbene ravni prebivalcev,

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

dvig socialnega kapitala, razvoj odličnosti in konkurenčnosti v turizmu, ohranjanje poseljenosti podeželja, optimalno varstvo okolja in skladen prostorski razvoj ter izboljšanje infrastrukturne opremljenosti regije.

h) Razvojni program podeželja občin Šempeter – Vrtojba, Brda in Miren – Kostanjevica 2007 – 2013

Usklajenost z razvojnim programom, in sicer s strateškim ciljem »Okrepiti ekonomsko moč in izboljšati kakovost življenja ter s tem ohraniti poseljenost podeželja«.

Problematika podeželja je kompleksna in zajema prostorske, ekonomske (kmetijske in druge gospodarske dejavnosti), socialne, kulturne, sociološke, naravovarstvene in druge dejavnosti, povezane z življenjem na podeželju, hotenji prebivalcev in željami turistov.

Na podeželju bo potrebno zagotoviti širok razpon storitev in dejavnosti ter ustvariti nove ekonomske temelje, ki bodo uglašeni z ohranjanjem kulturne krajine in narave ter ohranjanjem in razvojem funkcionalnih, ekoloških in estetskih potencialov območja. Poleg tega pa bo potrebno zagotoviti še boljše socialne in kulturne pogoje za življenje.

Predmetni projekt povezuje zgodovinsko in kulturno dediščino z gospodarstvom in s tem uresničuje zastavljene cilje v skladu s strateškim ciljem razvojnega programa.

5. ANALIZA TRŽNIH MOŽNOSTI

5.1. Analiza trga

5.1.1. Opis trenutnega trženjskega stanja

Turizem je v Brdih dobro razvit, saj je že njihova lega, med rekama Sočo in Idrijo, posebna. S severa Brda ščitita pobočji Korade in Sabotina, vinogradi na terasah številnih gričev imajo sonce večinoma ves dan. Zato so Brda s svojimi razgibanimi cestami in številnimi pešpotmi priljubljen cilj kolesarjev in popotnikov. Brda se ponašajo z eno najslikovitejših pokrajin v Evropi, s strnjenimi vasicami na številnih gričih, z majhnimi potoki med njimi, s cvetočimi terasami med številnimi vinogradi. Le-te se posebno živo obarvajo spomladi, ko cveti sadno drevje. Nekateri kraji, kot je **stolp nad Gonjačami** ali vrh Korade, nudijo lep razgled, tako da si z njih obiskovalci lahko ogledajo celotno briško pokrajino (Vir: Goriška Brda; Občina Brda).

Turisti, ki jih zanima arhitektura, bodo lahko v Brdih videli veliko, od ostankov preprostih in skromnih kolonskih hiš z ostanki ognjišč, do grajskih poslopij z mogočnimi stolpi, grajskimi dvorišči in utrjenih srednjeveških naselij. Strnjene vasice, ozke uličice, lesene balkone, mala zamrežena okenca in številne druge značilne detajle se lahko najde v več vaseh. Pozornosti so vredni tudi suhi zidovi iz peščenjaka, sivorjavega kamna, značilnega za Brda. Prisotna je tudi bogata sakralna dediščina: različni deli oltarjev in druge opreme, v zanimive slikarije, freske, pa tudi domoljubni napisi iz časa po drugi svetovni vojni (Vir: Goriška Brda; Občina Brda).

Brda so tudi dežela impozantnih gradov, med katerimi izstopata **grad Dobrovo** (z muzejsko zbirko, galerijo in zanimivimi občasnimi razstavami) ter **grad Vipolže**. Poseben arhitekturni biser predstavlja **srednjeveško Šmartno**, strnjena vasica, iz katere se odpira pogled na vsa Brda. V **cerkvi sv. Martina** so na ogled poslikave slovenskega slikarja Toneta Kralja, sicer pa je že samo sprehod po njegovih ulicah, med hišami z balkoni in spahnjenicami posebno doživetje. Vas, ki je v celoti zavarovana kot kulturni spomenik, posebej zaživi spomladi na prireditvi Brda in vino ter jeseni ob martinovem, osrednjem vaškem prazniku, ko lahko po vsej vasi poskusimo vrhunska briška vina in nekatere posebnosti briške kuhinje: frtaljo, polento, domače klobase, kuhane pituralke in drugo (Vir: Goriška Brda; Občina Brda).

Ljubitelji **etnoloških znamenitosti** bodo pritegnile značilnosti **vinogradniškega, kletarskega in sadjarskega izročila**, vztrajnejše raziskovalce pa bodo domačini seznanili z nekdanjimi in sedanjimi **navadami, prazniki**, pa tudi s posebnostmi **briškega govora**, med katerimi so nekateri prav zabavni. Del kulturne dediščine so tudi posebnosti **briške kuhinje**, v kateri lahko uživate na različnih koncertih Brd, še posebej ob **etnološko obarvanih prireditvah** (Vir: Goriška Brda; Občina Brda).

5.1.2. Analiza ciljnih trgov in kupcev

V spodnji tabeli in grafih so predstavljeni prihodi in nočitve domačih in tujih turistov v Občino Brda med leti 2008 in 2012. Kot je razvidno, število prihodov tujih gostov strmo narašča, medtem ko je število domačih gostov leta 2009 zaradi udarca gospodarske krize precej upadlo, se od leta 2010 naprej spet počasi veča. Enak trend lahko opazimo tudi pri prenočitvah gostov, kjer število prenočitev tujih turistov prav tako narašča, število prenočitev slovenskih turistov pa po upadu v letu 2009 spet postopoma narašča.

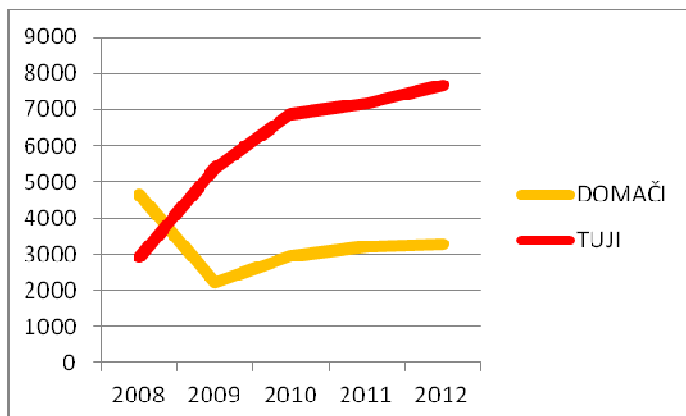
Tabela 8: Prihodi in prenočitve turistov v Občini Brda od leta 2008 do leta 2012

	2008		2009		2010		2011		2012	
	Prihodi turistov	Prenočitve turistov	Prihodi turistov	Prenočitve turistov	Prihodi turistov	Prenočitve turistov	Prihodi turistov	Prenočitve turistov	Prihodi turistov	Prenočitve turistov
DOMAČI	4.643	12.994	2.223	4.255	2.945	4.185	3.213	4.996	3.281	4.593
TUJI	2.921	8.143	5.398	8.955	6.894	10.966	7.173	11.823	7.660	12.936

Vir: SURS

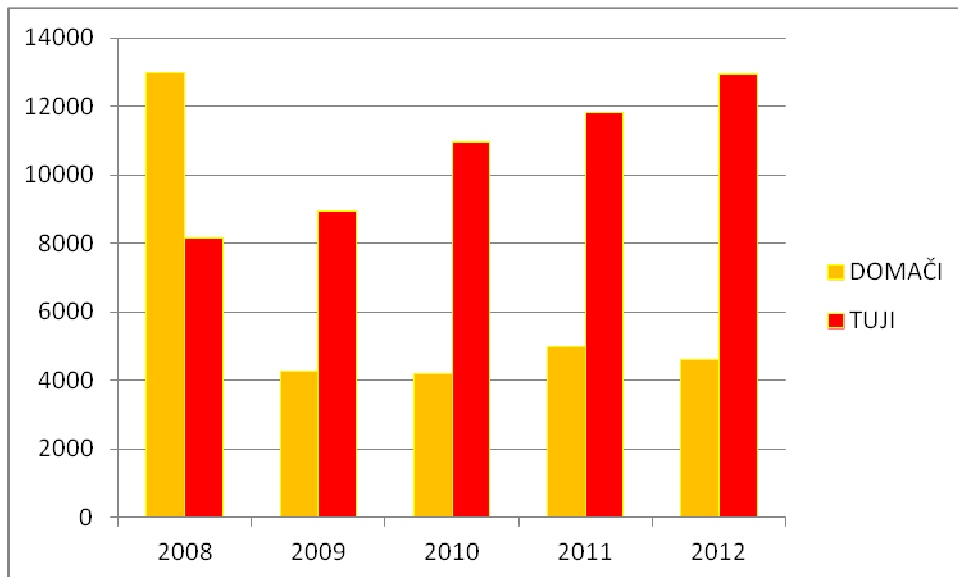

Graf 1: Prihodi turistov v Občini Brda od leta 2008 do leta 2012

Vir: SURS

Graf 2: Prenočitve turistov v Občini Brda od leta 2008 do leta 2012

Vir: SURS

Iz spodnje tabele je razvidno, da se slovenski gostje pogosteje odločajo za krajša zasebna potovanja po Sloveniji, ki zajemajo v povprečju 1,9 prenočitev. Kar okoli 81% vseh zasebnih potovanj namreč traja od ene do treh prenočitev, le okoli 19% vseh zasebnih potovanj je daljših od štirih prenočitev, v povprečju imajo 6,4 prenočitev na potovanje. Povprečni izdatki turista na prenočitev pri krajših zasebnih potovanjih je 32,58 EUR, pri daljših zasebnih potovanjih pa je ta znesek 34 EUR.

Tabela 9: Vrste zasebnih potovanj slovenskih gostov po Sloveniji v letu 2012

	Krajša zasebna (1-3 prenočitev)	Daljša zasebna (4 ali več prenočitev)	Zasebna potovanja - SKUPAJ
Potovanja (v 1000)	1.604	371	1.975
Prenočitve (v 1000)	2.995	2.364	5.359
Povprečno število prenočitev	1,9	6,4	2,7

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

Povprečni izdatki na turista na prenočitev (EUR)	32,58	34	33,21
---	-------	----	-------

Vir: SURS

Iz spodnje tabele je razvidno, da daleč največ gostov prihaja iz Italije, teh je bilo kar 42,70% vseh tujih gostov med letoma 2008 in 2012. Sledijo jim gostje iz Avstrije, katerih je bilo v istem obdobju 19,78% vseh tujih gostov. S precej nižjimi odstotki sledijo gostje iz Nemčije, Hrvaške in Srbije, kar nekaj je gostov tudi iz Velike Britanije in Združenih držav Amerike. Manj kot 2% tujih gostov je bilo iz Francije, Poljske in Madžarske, slabih 15% pa predstavljajo tuji gostje iz drugih držav.

Tabela 10: Prihodi tujih turistov v Občino Brda po državah izvora od leta 2008 do 2012

	2008	2009	2010	2011	2012	Skupaj	Odstotek
Italija	352	2.761	3.210	3.117	3.389	12.829	42,70%
Avstrija	478	1.030	1.161	1.527	1.746	5.942	19,78%
Nemčija	428	396	421	524	439	2.208	7,35%
Hrvaška	250	148	253	235	152	1.038	3,45%
Srbija	127	118	239	150	130	764	2,54%
Velika Britanija	59	90	193	177	154	673	2,24%
Združene države (ZDA)	56	95	151	206	155	663	2,21%
Francija	79	60	156	119	160	574	1,91%
Poljska	287	49	42	50	57	485	1,61%
Madžarska	148	62	53	55	69	387	1,29%
Ostale države	657	589	1.015	1.013	1.209	4.483	14,92%

Vir: SURS

V spodnjih dveh tabelah je predstavljena povprečna ocena posameznih motivov za prihod v Slovenijo turistov iz Avstrije in iz Italije, saj je največ tujih obiskovalcev prav iz teh dveh držav. Tako pri italijanskih kot pri avstrijskih turistih, so glavni motiv za obisk Slovenije njene naravne lepote. Na drugo in tretje mesto so obojni uvrstili podnebne razmere in možnosti za počitek in sprostitev, na četrto in peto pa osebno varnost med bivanjem in ugodne cene. Temu sledita motiva rekreativne dejavnosti in možnosti za zabavo. S povprečno oceno 3,4 pri avstrijskih turistih in 3,3 pri italijanskih turistih, je nato za nas najpomembnejši motiv, kulturne znamenitosti in prireditve. Od tu naprej se motivi avstrijskih in italijanskih turistov med seboj precej razlikujejo, med skupnimi pomembnejšimi motivi v obeh državah je še bližina doma. Avstrijskim turistom je bolj kot italijanskim pomembna še primernost za družinske počitnice, medtem ko je italijanskim turistom pomembnejša skrb za zdravje in storitve dobrega počutja. Povprečno oceno, nižjo od 3 imajo v obeh državah še nakupovanje, igre na srečo, priročnost ali cenovna ugodnost letalskih letov v državo in drugi motivi.

Ti rezultati so za naš projekt obetavni, saj so njegovo bistvo kulturne znamenitosti in prireditve, vse skupaj je obkroženo z naravnimi lepotami, imamo dobre podnebne razmere, v bližini pa obiskovalci lahko najdejo tudi možnosti za počitek in sprostitev. Osebna varnost med bivanjem je visoka, cene so ugodne, narava ponuja obilo možnosti za rekreativne

dejavnosti, prireditve pa možnosti za zabavo. Kar nekaj aktivnosti bo namenjenih otrokom, tako da bo naš projekt primeren tudi za družinske počitnice, v Brdih pa je tudi igralnica, ki zadovoljuje motiv iger na srečo.

Tabela 11: Povprečna ocena posameznih motivov za prihod v Slovenijo, avstrijski turisti, leto 2012

Motivi	Povprečna ocena
Naravne lepote	4,3
Podnebne razmere	4,3
Možnosti za počitek in sprostitev	4,1
Osebna varnost med bivanjem	4,1
Ugodne cene	3,9
Rekreativne dejavnosti	3,6
Možnosti za zabavo	3,5
Kulturne znamenitosti in prireditve	3,4
Primernost za družinske počitnice	3,0
Skrb za zdravje in storitve dobrega počutja (wellness)	3,0
Bližina doma	3,0
Nakupovanje	2,8
Drugi motivi	1,8
Igre na srečo	1,7
Priročnost ali cenovna ugodnost letalskih letov v državo	1,7

Vir: SURS

Tabela 12: Povprečna ocena posameznih motivov za prihod v Slovenijo, italijanski turisti, leto 2012

Motiv	Povprečna ocena
Naravne lepote	4,2
Možnosti za počitek in sprostitev	4,2
Podnebne razmere	4,0
Osebna varnost med bivanjem	3,9
Ugodne cene	3,7
Možnosti za zabavo	3,6
Rekreativne dejavnosti	3,5
Kulturne znamenitosti in prireditve	3,3
Skrb za zdravje in storitve dobrega počutja (wellness)	3,3
Bližina doma	3,3
Primernost za družinske počitnice	3,1
Nakupovanje	2,5
Igre na srečo	2,3
Priročnost ali cenovna ugodnost letalskih letov v državo	2,1
Drugi motivi	1,7

Vir: SURS

Po podatkih Statističnega Urada Republike Slovenije, največ, kar 83%, italijanskih gostov pride v Slovenijo brez pomoči turistične agencije, od tega jih 38% pride v Slovenijo brez vnaprejšnje rezervacije, 62% pa jih napravi neposredno rezervacijo v prenočitvenem objektu. Ostalih 15% jih pride v Slovenijo s pomočjo potovalne agencije, pri čemer jih 79% uporablja samo organizirano nočitev, ostalih 21% pa se jih poslužuje paketnih potovanj. Italijanski turisti se zelo malo poslužujejo potovanja v organizaciji kluba, sindikata, društva ali pa organizatorja dogodka, saj je takih le 3%.

Tabela 13: Italijanski turisti po organizaciji potovanja v Slovenijo, leto 2012

Organizacija potovanja	Odstotek
Brez pomoči potovalne agencije	83%
<i>neposredna rezervacija v prenočitvenem objektu</i>	62%
<i>brez vnaprejšnje rezervacije</i>	38%
S pomočjo potovalne agencije	15%
<i>organizirana samo prenočitev</i>	79%
<i>paketno potovanje</i>	21%
V organizaciji kluba, sindikata, društva, organizatorja dogodka (npr. kongresa)	3%

Vir: SURS

Sestava potovalne družbe italijanskih in avstrijskih gostov, ki pridejo v Slovenijo, si je zelo podobna. V obeh primerih največ obiskovalcev, okoli 45% pride v Slovenijo s partnerjem oziroma partnerko, okoli 34% jih pride z družino ali drugimi sorodniki, okoli 10% pa jih pride samih. Okoli 8% tako italijanskih kot avstrijskih gostov pride v Slovenijo s prijatelji. Medtem ko avstrijski gostje k nam ne zahajajo s kolegi iz službe, oziroma poslovnimi partnerji, je takih okoli 3% potovalnih družb gostov iz Italije.

Tabela 14: Italijanski turisti po sestavi potovalne družbe, leto 2012

Sestava potovalne družbe	Odstotek
S partnerjem / partnerko	44,49%
Z družino ali drugimi sorodniki	34,49%
Sam	9,23%
S prijatelji	8,68%
S kolegi iz službe oz. posl. partnerji	3,11%

Vir: SURS

Tabela 15: Avstrijski turisti po sestavi potovalne družbe, leto 2012

Sestava potovalne družbe	Odstotek
S partnerjem / partnerko	46,40%
Z družino ali drugimi sorodniki	33,69%
Sam	11,41%
S prijatelji	8,50%
S kolegi iz službe oz. posl. partnerji	0,00%

Vir: SURS

Na podlagi zgornje analize obstoječih gostov Občine Brda in Slovenije, smo oblikovali štiri glavne ciljne skupine gostov za naš projekt, ki so:

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

Italijanski obiskovalci

Glede na to, da je že sedaj večina tujih gostov iz Italije, so italijanski gostje tudi ena glavnih ciljnih skupin za obisk muzeja. Razen tega, da Italijani radi uživajo v dobri hrani in pijači, so namreč poznani tudi po zanimanju za kulturo. Italijanski gostje, ki so večinoma iz pokrajih Furlanije – Julijske krajine in Benečije, sedaj prihajajo v Brda večinoma na enogastronomske prireditve, v ta konec pa jih privabljajo tudi preostale prireditve, kulturne in zgodovinske znamenitosti, pa tudi lokalna igralnica. Glede na to, da bo imel naš projekt pestro kulturno, zgodovinsko in etnološko vsebino, prepleteno z najnovejšo tehnologijo in interaktivnostjo, poleg tega pa bodo vse vsebine na voljo tudi v italijanskem jeziku, kar je za italijanske turiste eden najpomembnejših odločilnih dejavnikov, pričakujemo veliko zanimanje gostov iz sosednje Italije. Kot je razvidno iz zgornje analize, večina italijanskih gostov potuje s partnerjem, oziroma partnerko, takoj na drugem mestu pa so družine in sorodniki, tako da lahko pričakujemo tudi veliko italijanskih družin z otroki, saj je otrokom posvečenih kar nekaj aktivnosti, ki so prilagojene tako, da so zanje zanimive.

Slovenski obiskovalci

Slovenski gostje so pomembna ciljna skupina, kateri je potrebno posvetiti dovolj časa, saj se veliko ljudi ne zaveda, kako bogato kulturno zgodovino imajo Brda, ki so sicer že od nekdaj ena izmed priljubljenih turističnih destinacij za slovenske izletnike. Slovenske goste, poleg želje po uživanju, oddihu in rekreaciji, v ta okoliš privabijo številne kulturne in zgodovinske znamenitosti, enogastronomska ponudba in številne prireditve. Z novo, obogateno kulturno-zgodovinsko ponudbo, bodo imeli več razlogov za obisk Brd, predvsem pa za to, da bodo v Brdih ostali dalj časa, saj bo obseg in kvaliteta ponudbe razpršenega muzeja kulturne dediščine zahtevala dovolj časa za ogled, pa tudi spodbudila zanimanje za druge znamenitosti in dogodke v Brdih, zato bodo gostje v turistični destinaciji zagotovo ostajali dlje. Vstopnica za muzej bo veljala dva dni, kar bo omogočilo, da si obiskovalci v miru ogledajo vse, kar jim Brda ponujajo. Z novim muzejem bomo spodbudili tudi lokalne prebivalce, da si ga ogledajo, se s tem kaj novega naučijo in mogoče zagledajo Brda v novi luči ter se kasneje pogosteje vračajo. Muzej bo zanimiv tudi za družine z otroki, saj bo kar nekaj aktivnosti namenjenih in prilagojenih prav otrokom in jim, na njim zanimiv način, približal zgodovino in etnologijo Brd. Tako jim bodo na voljo animacije, zasloni na dotik z igrami, prikaz starih iger, zabavala jih bo maskota ipd.

Vodene skupine

V to ciljno skupino obiskovalcev sodijo skupine slovenskih in tujih gostov, ki pridejo načrtovano na ogled naravnih lepot Goriških Brd in pripadajočih znamenitosti. Skupine so navadno organizirane in vodene s strani turističnih agencij ali lokalnih vodnikov. Ciljamo tako na različne slovenske skupine gostov, kot so sindikalni izleti, skupine upokojenцев, invalidov, raznih društev in ostalih interesnih skupin. Skupine tujih turistov prihajajo večinoma iz preostalih evropskih držav, poleg Italije, predvsem Avstrije, Hrvaške in Nemčije. V Slovenijo jih privabijo neokrnjena narava, domačnost in pestra ponudba najrazličnejših dejavnosti. Poleg skupin odraslih pa pričakujemo tudi skupine otrok, predvsem šolskih skupin. Pričakujemo številne skupine šolarjev, dijakov, pa tudi predšolskih otrok, ki bodo prišli na kulturno udejstvovanje v sklopu učnega načrta ali pa samo na izlet. Poleg prej omenjenih

aktivnosti za otroke, bo muzej namreč zanimiv tudi za mladostnike, saj bo uporabljene veliko najnovejše interaktivne tehnologije, ki je blizu mladim.

Druge skupine

Druge ciljne skupine gostov zajemajo obiskovalce iz drugih tujih držav, kot so Avstrija, Nemčija, Hrvaška, Srbija, Madžarska, pa tudi iz Velike Britanije in ZDA ter ostalih držav in ki pridejo v ta konec z namenom spoznavanja območja, ni nujno da se ustavijo samo v Brdih, lahko si ogledajo tudi širše območje in so Brda le eden od postankov. Sem spadajo tudi obiskovalci, ki sem pridejo z določenim namenom, pa naj bo to športni in rekreacijski, igralništvo, obiskovalci, ki pridejo na ogled znamenitosti, in podobno. Mednje lahko štejemo tudi obiskovalce, ki so sicer prišli načrtno v Goriško regijo, vendar so se za obisk Goriških Brd in našega razpršenega muzeja kulturne dediščine odločili naknadno, na podlagi promocijskega materiala.

5.1.3. Analiza konkurence

Ker je naš projekt tako inovativno zastavljen, nimamo nobene neposredne konkurence, saj takšen muzejski kompleks v naši ožji in širši okolici ne obstaja. Obstajajo samo običajni muzeji, ni pa še nobenega tako razvejanega in interaktivnega muzejskega kompleksa.

Širšo konkurenco pa nam predstavljajo vsi turistični ponudniki v naši širši okolici. Tako našo širšo konkurenco predstavlja vsa turistična ponudba, ki jo ponujajo sosednje občine, kot so Mestna občina Nova Gorica, Občina Kanal, Občina Šempeter ipd. Širšo konkurenco nam zaradi mejne lege in velikega števila gostov iz Italije predstavljajo tudi turistični ponudniki z italijanske strani meje. Kot širšo konkurenco tako lahko štejemo tudi vso turistično ponudbo, ki jo ponuja regija Furlanija regijska krajina, Občina Gorica idr.

5.2. TRŽENJSKA STRATEGIJA INVESTICIJE

Glavna tržna prednost našega projekta je ravno njegova inovativnost, saj v bližnji ali širši okolici muzej s takim konceptom še ne obstaja. Razpršeni muzej kulturne dediščine je zastavljen tako, da bo zanimiv za širok spekter obiskovalcev, vse od odraslih, ki se zanimajo za zgodovino in etnologijo, do turistov, ki bi se radi sprehodili po Brdih in doživeli novo dogodivščino, pa do različnih organiziranih skupin in družin z otroki. Ravno zaradi svoje edinstvenosti in inovativnosti je razpršeni muzej kulturne dediščine zanimiv tako za obiskovalce iz cele Slovenije, kot tudi za obiskovalce iz sosednjih, pa tudi bolj oddaljenih držav.

Naš turistični produkt je storitev, ki je zastavljena kot kulturno popotovanje, doživetje popotniške izkušnje, med katero spoznavajo kulturo Brd. Oblikoval se bo torej nov razpršeni muzej kulturne dediščine, kot ga do sedaj še ni bilo in ki bo Brda prikazal kot križišče treh kultur – romanske, slovanske in germanske – kar naredi muzej bolj zanimiv tudi za tuje obiskovalce. V muzeju bo uporabljena tudi najnovejša tehnologija, saj se bo uporabljalo animacijo in interaktivnost, 3D filme, računalniške animacije, zaslone na dotik in podobno. Vsi posamezni deli skupaj bodo predstavljali sestavljanke in pri sestavljanju koščkov v celoto,

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

bodo obiskovalci doživeli popotniško izkušnjo, preko katere bodo izkusili barve, okuse, spomine Brd, saj bodo deležni raznih aktivnosti, kot so degustacije, delavnice, različne uporabe multivizije, ogled kulturne pokrajine, ogled kmečkih opravil, ki bodo v živo prikazana ipd. Prikazana bo tudi primerjava med novejšimi, modernimi postopki, ki se jih danes uporablja in tradicionalnimi postopki, kot so jih izvajali nekoč.

Obiskovalce bomo o našem muzeju in njegovi ponudbi obveščali na več različnih načinov. Eden glavnih načinov trženja bo preko raznih sejmov in dogodkov, ki se jih udeležujejo ljudje, ki bi jih lahko zanimal obisk našega muzeja. Tako bomo muzej promovirali na naslednjih sejmih, prikazanih v spodnji tabeli:

Tabela 16: Sejmi in borze, na katerih se bo tržilo projekt »Brda, harmonija kultur«

Sejem	Država	Kraj	Mesec
FERIENMESSE - STO	Avstrija	Dunaj	Januar
TIP (turizem in prosti čas)	Slovenija	Ljubljana	Januar
WIETS EN WANDELBEURS	Nizozemska	Amsterdam	Februar
VACANTIE - STO	Belgija	Bruselj	Februar
EXPOMEGO	Italija	Gorizia	Februar
F.R.E.E. - STO	Nemčija	Munchen	Februar
ITB Berlin	Nemčija	Berlin	Marec
PROWEIN	Nemčija	Dusseldorf	Marec
FREIZEIT	Avstrija	Celovec	April
VINITALY	Italija	Verona	April
MINI PRAZNIK ČEŠENJ	Avstrija	Villach	Maj
POLETNA VINSKA POT	Slovenija	Ljubljana	Junij
VELIKOVEC	Avstrija	Velikovec	Junij
FESTA MEDIAVALE	Italija	Priverno	Avgust
KIRCHTAG	Avstrija	Villach	Avgust
BRIKE V MESTU W&W	Slovenija	Ljubljana	Avgust
SEJEM PLIBERK	Avstrija	Pliberk	September
MOS	Slovenija	Celje	September
FEST VINA	Slovenija	Radomlje	September
KASE FESTIVAL	Avstrija	Kotschagh Mauthen	September
GUSTI DI FRONTIERA	Italija	Gorizia	September
BARCOLANA	Italija	Trst	Oktober
NATOUR (borza)	Slovenija	Kranjska Gora	Oktober
GTZ (gostinsko turistični zbor)	Slovenija	Podčetrtek	Oktober
VIN DEL	Slovenija	Maribor	Oktober
FIERA DI SAN SIMONE	Italija	Codroipo	Oktober

UVAGGI DEL MONDO	Italija	Cormons	Oktober
GOOD	Italija	Udine	Oktober
WTM	Velika Britanija	London	November
SEJEM VIN	Italija	Merano	November
VINSKA POT	Slovenija	Ljubljana	November
MARTINOVO	Slovenija	Šmartno	November
FESTIVAL VIN	Slovenija	Ljubljana	November
EIN PROSIT	Italija	Tarvisio	December

Vir: ZTKMŠ Brda

Poleg tega se bo oblikovala tudi zgibanka, v kateri bo opisan muzej in vse ostale potrebne informacije, ki jih potencialni obiskovalci potrebujejo. Zgibanke bodo na voljo na različnih lokacijah po Občini Brda, pa tudi na nekaterih lokacijah v sosednjih občinah. Zgibanka bo seveda na voljo na vseh vstopnih točkah muzeja, pa tudi v vseh turistično informacijskih centrih v okolici. Nov produkt »Brda, Harmonija kultur« bo posebej predstavljen tudi na spletni strani www.brda.si z vsemi opisi, zanimivostmi in potrebnimi informacijami, ki se bo neprestano posodabljala, tako da bo na njej vedno nekaj novega in zanimivega. Za pametne telefone bo narejena aplikacija, ki bo obiskovalce vodila po poti našega muzeja. Obiskovalce bomo o našem obstoju in bogati ponudbi ter morebitnih akcijah obveščali tudi preko radijskih oglasov.

Obisk bomo spodbujali z različnimi priložnostnimi akcijami, ponujali bomo tudi pakete in imeli ugodnosti za organizirane skupine otrok in odraslih. Udeležbo otrok in družin z otroki bomo spodbujali s tem, da bodo otroci do 12-ega leta imeli brezplačen vstop, tako da si bodo muzej lahko brez težav ogledale tudi družine z več otroki, ki si ga drugače mogoče ne bi mogli privoščiti.

Obisk razpršenega muzeja kulturne dediščine bomo promovirali na vseh kulturnih prireditvah preko celega leta in obratno: vse kulturne prireditve bomo promovirali na vstopni in vseh info točkah razpršenega muzeja kulturne dediščine.

6. TEHNIČNO-TEHNOLOŠKI DEL

6.1. Opredelitev investicije

Investicija zajema vzpostavitev razpršenega muzeja kulturne dediščine v sklopu projekta Brda, harmonija kultur. Muzej se bo odvijal na šestih lokacijah po celotnih Goriških Brdih. Pomembna je že sama vključitev muzeja v obstoječe objekte kulturne dediščine, njegova vsebina pa bo še posebno dopolnjevala kulturno in turistično ponudbo v Brdih. Eden izmed glavnih ciljev investicije je **spodbujanje razvoja kulturnega turizma v Brdih**.

Kulturni turizem obsega:

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

1. Organizacijo kulturnih prireditev
2. Obisk kulturnih spomenikov ter zbirk kulturne dediščine, ki delujejo v okviru Goriškega muzeja.

V programu aktivne podpore kulturnemu turizmu sta:

1. Skrb za vzdrževanje in izpopolnjevanje obstoječih kulturnih zbirk
2. Podpora nastajanju novih zbirk
3. Aktivno vključevanje kulturnih spomenikov ter zbirk v turistično ponudbo

V nadaljevanju opisujemo dejavnosti, ki se bodo izvajale v sklopu projekta:

6.1.1. Muzejske zbirke

Projekt zajema restavriranje etnoloških predmetov, ki jih bodo kasneje tudi razstavili, da si jih bodo ljudje lahko ogledali. Gre predvsem za restavriranje predmetov, ki so že v lasti občine, ampak zaradi pomanjkanja časa in sredstev do sedaj še niso bili ustrezno restavrirani in predstavljeni javnosti. Kot primer etnoloških predmetov, potrebnih obnove, lahko naštejemo precejšnje število kočij, zbirko plugov, kmečko orodje in podobno. Sedaj pa bodo omenjeni restavrirani predmeti, povezani s kulturno in etnološko zgodovino Brd, razstavljeni na več različnih lokacijah, in sicer: grad Dobrovo, Gotska hiša Šmartno, stolp v Šmartnem, prostor poleg trga Podrate v Šmartnem, hiša kulture Šmartno, Vila Vipolže (Vir: Zavod za turizem, kulturo, mladino in šport Brda) .

Obstoječe zbirke kulturne dediščine na področju Brd

- Galerija Zorana Mušiča se je postavila v gradu na Dobrovem v letu 1991 in uspešno deluje v okviru Goriškega muzeja.
- Ob delovanju galerije so se zbirali eksponati, ki danes predstavljajo začetek zgodovinske zbirke o gradu Dobrovo.
- Pred leti so vaške žene v Gotski hiši v Šmartnem, ki je bila obnovljena po potresu leta 1976, postavile preprost vaški muzejček, ki je prikazoval primere briške kuhinje, spalnice ter kleti iz konca 19. In začetka 20. stoletja. Ta zbirka pomeni začetek etnološke zbirke. Zbiranje predmetov poteka že od leta 1953 s sistematičnim popisom in zbiranjem predmetov t.i. Orlovih ekip Slovenskega Etnografskega muzeja, nato pa z delovanjem in zbiranjem Goriškega muzeja, še zlasti po letu 1991.
- V letu 2014 se bo postavila etnološka zbirka pod nadstreškom na terasi dobrovskega gradu. Namenjena bo predstavitvam etnoloških predmetov, ki so v privatni lasti.
- V nekdanji vojašnici na Sabotinu je predstavljena zbirka o Soški fronti, ki si jo ob koncu tedna ogleda veliko obiskovalcev.

Bodoče etnološke zbirke

- a) **Grad Dobrovo** se bo delno preuredilo, da bi postal bolj zanimiv:
- Grajska kapela, ki je opremljena za liturgični obred, ima na vzhodni steni dragoceno baročno sliko svetega Antona Padovanskega nekdanj last grofov

Baguer. Na severni in južni steni sta postavljeni sneta freska tukaj imenovane kapele in sneta freska cerkve svetega Duha v Fojani. Na teh stenah visijo kopije gotških fresk cerkve svetega Ahaca v Prilesju. V kapeli bi bila nameščena razstavna vitrina z izborom sakralnih predmetov iz zgodovinske zbirke (Baguerijeve), ki se bo v tem projektu obnovila.

- Obstoječo avlo se dopolni s kočijo grofa Baguera, znamke Milord 1895, uredi se lapidarij na stenah ter kamnite plošče iz različnih zgodovinskih obdobj, ki se trenutno nahajajo v depoju Goriškega muzeja. Na steno se postavi LCD ekran na s prikazovanjem zgodovine gradu ter muzejskih zbirk v gradu.
- »Grajska zbirka« poskus rekonstrukcije, to je zgodovinska zbirka o zadnji plemiški družini De Baguer Corsi Y Rybas nastala le 1997 iz vrnjenih ukradenih predmetov, ki so bili odtujeni 1943 in je še vedno v nastajanju, pride obnovljena in dopolnjena. Jugozahodna soba, v sobi pride na novo postavljeni panoji s kopijami originalov. Originali se zaradi varnosti umaknejo v depoje. V sobi je tudi ekran povezan z računalnikom, kjer teče material, ki ni razstavljen. V severozahodni sobi na novo postavljena soba pisne korespondence grofa Baguerija z znanimi evropskimi osebnostmi iz konca 19. st. Louis Pasteur, francoski ambasador Lefeboure de Behaine, plemiške družine Erdody, družine Paar, ustanovitelja Sueškega prekopa Leseps-a, Palmaroli Vincent, slikar, direktor Lepih umetnosti v Rimu, vojvoda Disangro, španska kraljica Isabele II De Bourbon in drugih pomembnih osebnosti takratnega časa. V delu razstavnega prostora je postavljena avdiovizualna naprava za poslušanje pisem v original jeziku, angleščini in slovenščini. V stolpni sobi, ki se drži tega razstavnega prostora, je urejen pisarniški kotiček z razglednicami celotne muzeološke zbirke v Brdih, kjer lahko obiskovalec s peresnikom in črnilom napiše pozdrave svojim dragim. Severovzhodna soba, del zgodovinske zbirke, obnovljena kot jugozahodna. Jugovzhodna soba je opremljena s historičnim pohištvom (salon). Zbirko o grofu Bagueru, ki je trenutno v dveh prostorih, se organizira v štirih prostorih (predstavitev grofa Baguera in njegova družine, življenje na gradu).
- Viteško dvorano se bo dopolnilo z eksponati, ki bodo upravičili ime »VITEŠKA DVORANA« Na stenah viteške dvorane bo razstavljenih 50 grbov plemiških družin, ki so soustvarjale zgodovino na Goriškem in širom po Evropi. Viteška dvorana bo služila tudi kot prostor za prireditve, zato bo v njej postavljena akustična školjka, urejen bo sistem ozvočenja, poleg tega pa bo postavljeno ozvočenje za izvajanje in vodenje programov in stoli za obiskovalce. Celoten akustični sistem bo prenosljive narave, saj se bo uporabljal tudi v drugih objektih.
- Postavi se biografsko razstavo o Zoranu Mušiču v en stolp ter opis njegovega opusa v drugi stolp. V tem nadstropju pride na sredini galerijskega prostora informativni pano s portretom in biografijo slikarja Zorana Mušiča. V sobi jugozahodnega stolpa pride urejena pisna korespondenca slikarja Zorana Mušiča.
- V mansardi se uredi možnost prikazovanja projekcije filmov o Zoranu Mušiču. Prav tako se uredi prostor za prirejanje občasnih razstav
- Uredi se ločen dostop na razgledno ploščad iz dvorišča preko obstoječih požarnih stopnic v jugozahodnem stolpu s tem, da se s stekleno montažno steno pregradi površino 2,30 m² v prostoru Mušičeve zbirke ob požarnem stopnišču.

- Ustrezno se izolira streho, izvede klimatizacijo, ogrevanje in hlajenje vseh muzejskih zbirk
- Zamenja se vsa okna v muzejskih zbirkah.

(Vir: Herko Saksisa, kustos gradu Dobrovo)

b) Hišo kulture se preuredi z namenom, da se pridobi prostor za etnološko zbirko (bivalna kultura) ter informacijsko točko za predstavitev Razpršenega muzeja briške kulturne dediščine.

Program prenovljene Hiše kulture bo temeljil na eni strani na živi kulturi, na drugi strani pa bo izkoriščal možnosti, ki jih nudi galerija.

Programski sklopi, ki jih bo ponujala Hiša kulture so:

- Glasbeni večeri s posameznimi koncerti etno, jazz, folk in podobnih zvrsti. Takšnih dogodkov bo med 15 in 20 na leto.
- Manjše gledališke predstave, približno 6 na leto
- Etno- gastronomska predavanja in ustrezne razstave glede na obdobje leta (npr. razstave gob), 4 do 6 na leto.
- Filmske projekcije (do 12 na leto)
- Literarni večeri (8 na leto)
- Likovne razstave (6-8 na leto)

Glede na pomen kraja je eden od programskih ciljev uvedba filmskega festivala, ki bo izkoriščal možnosti projekcij na večjih lokacijah po kraju samem. Pri tem je smiselno sodelovanje s Kinoateljem, s Fundacijo Silvana Furlana pri opredelitvi usmeritve festivala, ki bi moral biti umeščen v poletne mesece za ostale programe pa sodelovanje z SNG NG, KD NG in GM Kromberk ter ne nazadnje številnimi društvi pod okriljem ZKD Nova Gorica, briškim društvom KUD OPOKA, MMM ART ipd.

Ob navedenih dogodkih je namen vpeljati tudi etno dogodke, značilne za kraj kot so pletenje Ivanovih venčkov, Kopelnice in drugi.

Hiša kulture bo postala tako vezni člen med kulturnimi društvi v Brdih, katerim bosta prireditvena dvorana in galerija pomenila tudi prostor za prezentacijo njihovega ustvarjanja. V povezavi z dogodki, ki jih ustvarjajo briška kulturna društva, s številnimi gostovanji slovenskih in tujih umetnikov, se bo tako ustvarila mreža za kakovostno in bogato kulturno življenje.

Prav zaradi navedenih sinergij in tudi tehnično boljše opremljenosti Hiše kulture pričakujemo tudi povečanje obiska, tudi na podlagi stalnosti dogajanja. Ob upoštevanju na eni strani kapacitet in programa hiše, na drugi strani pa tudi stalnih turističnih ogledov pričakujemo povprečen obisk 100 obiskovalcev na dan. To v

primerjavi z dosedanjim obiskom pomeni povečanje za več kot 100 %, odvisen pa je od pestrosti dogodkov in od turistične sezone.

Iz vsega povedanega sledi, da je program namenjen razvoju kulture v Brdih, prezentaciji stvaritev domačih umetnikov ter prepletu dogodkov, ki bodo zanimivi tudi gostom od drugod, tako iz bližnjih krajev kot tudi iz tujine (Vir: Zavod za turizem, kulturo, mladino in šport Brda).

- c) V pritličju **Gotske hiše v Šmartnem** se rekonstruira bivalni prostor kuhinje z originalnimi predmeti iz konca 19. st. V prostoru je nameščen informacijski pano z numeracijo posameznih eksponatov. Možen ogled ognjišč v Brdih (Vir: Herko Saksida, kustos gradu Dobrovo).
- d) Velika želja občine Brda je, da bi se uredila v Brdih zbirka velikih kosov poljedelskega orodja. Zanj so sodelavci Goriškega muzeja že vrsto let zbirali primerne eksponate. Z izgradnjo vhodnega trga »**Podrate**« se je pojavila ta možnost. V prostoru pod parkiriščem je nastal primeren prostor, kjer se lahko predstavijo večji eksponati kot so vozovi, plugi ter ostali stroji potrebni za obdelovanje zemlje. Poleg restavriranja in postavitve eksponatov je potrebno postaviti primerno zaščitno ograjo in tlak (Vir: Izidor Simčič, TD + M BIRO, d.o.o.).
- e) **Šmartno - obrambni stolp** (soba iger)
V sobi iger bodo predstavljene otroške igre, ki so jih otroci nekoč igrali in igre za starejše. Vse to bo tudi ekranu (Vir: Herko Saksida, kustos gradu Dobrovo).
- f) **Šmartno – Podrate (prostor pod parkiriščem)**
Etnološki predmeti velikih dimenzij, vozovi, deli vozov, zbirka plugov od rala do pluga, zbirka bran, zbirka slamoreznic, zbirka kmečkega orodja in drugo. Predmeti so postavljeni v prostor v razpršenem stopničastem redu na prosojnih podstavkih. V tem delu je tudi prostor za priročno mizaro delavnico, kjer se izdeluje etnološke predmete iz vseh točk lokacij bodoče etnološke zbirke.
- g) Izkušnje v zadnjih letih kažejo, da so zelo uspešne postavitve razstavnih panojev na prostem, zato se bo postavilo 15 kovinskih ogrodij na katerih bi se vsako sezono menjavali panoji. Panoji bodo postavljeni na razgledišču pred poslopjem župnišča v Šmartnem s prikazom risb Leonarda Da Vincija, ko je v letu 1500 načrtoval zajezitev Soče in Vipave in bi se tako nastalo jezero raztezalo do južnih obronkov Brd (Vir: Herko Saksida, kustos gradu Dobrovo).
- h) V projektu za ureditev zbirk **Vile Vipolže** je v prostoru, ki se navezuje na recepcijo, predvidena soba s predstavitevjo obrti in dejavnosti, ki bile značilne za Brda. Nekatere so žive še danes. Razstava bo organizirana na naslednji način: predstavljene bodo različne obrti in poklici, kot so kovač, čevljar, mizar in podobno ter življenje v Brdih nekoč, kjer bodo teme kot so obiranje in prodaja češenj in kostanja, delo v vinogradu in podobno. Vsak poklic je predstavljen z opisom na panoju, veliko fotografijo in

izborom orodja, ki ga je uporabljal. Na ekranu si lahko obiskovalec ogleda film vsakega poklica. Da presežemo statičnost muzeja dobimo na informacijski tabli in ekranu možne destinacije ogleda najprej lokalno, ogled kovača pri delu Hum, ogled pletarja pri delu Neblo, Imenje, sušenje sadja na piconih v Gradnem, žganjekuha v zimskem času skoraj v vseh vaseh v Brdih, sodar Ribnica.

i) Vila Vipolže – severni del obstoječe kleti in zbirka obrti v pritličju

Predelava grozdja, od tlačenja, mletja, prešanja in hranjenja bo predstavljena v predprostoru kleti. Predmeti so predstavljeni od najstarejšega do začetka 20. st. Gre za predmete, ki so najbolj zanimivi in za predstavitev kletarstva v Brdih najpomembnejši. V pritličju se postavi kolekcijski tip zbirk starih obrti, značilnih za Brda v preteklih stoletjih.

j) Multikulturna dvorana bo opremljena za izvajanje vseh vrst kulturnih programov, vključno s predvajanjem filmskega programa, koncertov, razstav, literarnih večerov ipd. Oprema za postavitve zbirk in multikulturno dvorano ni predmet prijave na razpis.

6.1.2. Predstavitev kmečkih opravil

Na različnih lokacijah se bodo izvajale tudi predstavitve, na katerih bodo predstavljene različna tradicionalna kmečka opravila. Nekatero predstavitev bodo zastavljene tako, da bodo v njih sodelovali tudi gledalci in sami poskusili izvesti opravila, ki so jih nekoč opravljali kmetje. Druge predstavitve pa bodo potekale tako, da bodo gledalci le opazovali predstavitve tradicionalnih kmečkih opravil, nekatera bodo predstavljene tudi virtualno, tako da bodo ljudje lahko videli, kako so ta opravila nekoč zgedala. Predstavitve bodo zajemale opravila, kot so stiskanje mošta, izdelovanje domačih izdelkov, pletenje košev ipd.

6.1.3. Aktivnosti namenjene otrokom in mladostnikom

S projektom želimo približati kulturo tudi otrokom in mladostnikom na njim primeren način. Muzej bo tako omogočal različne interaktivne igre, animacije in podobne možnosti za učenje in spoznavanje. **V pritličju stolpa** ob južnem vhodu v naselje Šmartno namerava Goriški muzej postaviti zbirko, kjer bodo predstavljene otroške igre, ki bodo namenjene tako otrokom, kot odraslim za obujanje spominov iz njihove mladosti. V prostoru bodo predstavljene naslednje igre:

a) Otroške igre za mizo

V prostoru bo postavljen pano, na katerem bodo napisana pravila naslednjih iger:

- igranje kart (Črni Peter, itd)
- človek ne jezi se
- domino
- igranje z barvnimi slamicami
- lesene lego kocke
- in druge

b) Otroške igre na prostem

- Otroci bodo imeli možnost igrati igre na prostem. V času prireditev v Šmartnem bodo otroci imeli možnost igrati naslednje igre na prostem: teden
- tikenece
- zemlja
- kago
- kliko
- kafe
- skrivanje
- lovljenje toč
- ringaraja
- rija
- igra s šestimi kamenčki, belimi in črnimi
- igranje slik
- igra mlin
- hulahup igra z obročem
- med dvema ognjama
- hoja na hoduljah
- guganje na gugalnici, hlod in deska
- izdelava sneženega moža v zimskem času

Nekatere igre bodo predstavljene na panojih, nekatere pa računalniško – na LCD zaslonih.

c) Igre z naravo

Tudi tu bo postavljen pano. Izvajale se bodo tudi igre, povezane z naravo, in sicer:

- Izdelava punčke iz buče s krilcem iz kostanjevih listov
- Trganje lističev marjetic (nebesa, vice, pekel)
- Piskanje skozi dlani s travo
- Pokanje z dvema kosi lubja
- Štrik, dva otroka držita srobot dolžine 3m tretji skače
- Igra z napihnjenim živalskim mehurjem (koline)
- Izdelava figuric iz gline

d) Zbirateljstvo

Tudi tu bosta postavljena dva panoja.

- Zbiranje starega denarja (numizmatika)
- Zbiranje znamk (filatelija)
- Zbiranje škatlic od vžigalic
- Zbiranje cigaretnih škatel
- Zbiranje servet
- Zbiranje zamaškov iz plute
- Zbiranje zamaškov sokov
- Zbiranje zamaškov likerjev

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

- Zbiranje plastičnih vojačkov
- Zbiranje metalnih vojačkov
- Zbiranje avtomobilčkov
- Zbiranje frnikul
- In druge

(Vir: Herko Saksida, kustos gradu Dobrovo)

e) Branje pravljic

V prostoru bo predalnik s pravljicami, ki jih bodo obiskovalci lahko prebirali.

6.1.4. Prodaja spominkov, domačih izdelkov

V okviru Razpršenega muzeja kulturne dediščine bo na različnih mestih organizirana prodaja spominkov in predvsem lokalnih proizvodov, značilnih za briško pokrajino. Brda so seveda najbolj znana po vinogradništvu in sadjarstvu, zato se bo prodajalo različne vrste vin, pa tudi češnje in ostalo sezonsko sadje, kot so marelice, hruške, fige, breskve, jabolka, slive ipd. Poleg tega gojijo v Brdih veliko oljk, zato bodo na voljo tudi olive in oljčni izdelki, kot je na primer oljčno olje. Na voljo bodo tudi različne vrste medu in izdelkov iz medu, saj je v Brdih prisotno tudi čebelarstvo. Od ostalih lokalnih proizvodov bodo na voljo še nekateri domači izdelki, kot so sezonska zelenjava, ter suhe mesnine, na primer salame, pršut ipd.

6.1.5. Organizacija kulturnih dogodkov

Pri implementaciji projekta bodo upravljavci sodelovali s projektnimi partnerji, in sicer:

- a) Slovenskim narodnim gledališčem Nova Gorica, ki bo pomembno prispeval pri organizaciji in izpeljavi gledaliških predstav
- b) s Kulturnim domom Nova Gorica, s pomočjo katerega se bodo organizirali kulturni dogodki.
- c) Pomembno dodano vrednost predstavlja sodelovanje z Ustanovo Silvana Furlana, s pomočjo katere se bodo izvajali dogodki s filmsko tematiko.
- d) Projektni partner je tudi televizija Primorka, ki bo dogajanje posnela, tako da se bodo aktivnosti lahko predvajale preko televizijskega medija.

6.1.6. Postavitev informacijske točke za prikaz najpomembnejših kulturnih spomenikov in muzejskih Brd na področju Brd v Šmartnem

V okviru naporov za promocijo briškega turizma se v zadnjem času posveča pozornost tudi promociji kulturne dediščine. Kaže se potreba po selekciji kulturnih spomenikov, ki bi jih obiskovalcem nekoliko poglobljeno predstavili. Poleg zgibanke, ki bo predstavila najpomembnejše podatke o posameznem spomeniku ali zbirki se bodo v neposredni bližini postavile table s potrebnimi pojasnili. Najpomembnejša naloga pa je postaviti informacijsko točko na mestu, kjer prihaja veliko turistov. Z modernimi avdiovizualnimi sredstvi se bodo na efektiven način predstavili kulturni spomeniki ter obstoječe zbirke. Predvidena je postavitev

informativne točke v dvorani Hiše kulture v Šmartnem. Izdelalo se bo ustrezno avdiovizualno predstavitev ter opremilo dvorano s potrebnimi tehničnimi sredstvi.

6.1.7. Lov za zakladom

Zanimivost muzeja bo tudi sama vstopnica. Vstopnica bo dvodnevna, tako da si bodo obiskovalci lahko ogledali posamezne lokacije v daljšem časovnem obdobju. Na hrbtni strani vstopnice bo natisnjena sestavljanka. Na vsaki lokaciji bodo obiskovalci lahko pridobili en njen del, ko pa jo bodo dokončno sestavili, bodo dobili darilo – »zaklad«. Vstopnica je pomembna tudi s širšega vidika, saj bo služila kot dokazilo, da so si gostje ogledali muzej, s tem pa bodo imeli dodatne ugodnosti pri lokalnih ponudnikih nočitev, gostinskih storitev in drugih (Vir: Zavod, za turizem, kulturo, mladino in šport Brda).

6.2. Inovativnost projekta

Projekt vzpostavitve razpršenega muzeja kulturne dediščine predstavlja svežino v ponudbi Goriških Brd, saj povezuje preteklo in sedanjo kulturno in etnološko dediščino in jo predstavlja na drugačen, inovativen način. Inovativnost projekta se bo kazala v naslednjih pristopih:

- Dejavnost se bo izvajala kot **razpršeni muzej kulturne dediščine**.
- Muzej bo služil **osvetlitvi Brd kot križišču treh kultur** – romanske, slovanske in germanske kulture. Predstavljal bo multikulturno središče. Z mreženjem žive in nežive kulturne dediščine bomo vplivali na povezovanje območja Brd; kot tudi širše, predvsem povezovanje italijanskih in avstrijskih regij.
- **Inovativna predstavitev vsebine muzeja** – sodoben pristop skozi najmodernejšo tehnologijo, ki bo omogočala animacije in interaktivno vključitev posameznika, ogled 3D filmov, računalniških animacij, na voljo bodo tudi ekrani na dotik – touch screen-i za interaktivno spoznavanje kulture Brd.
- Zgodba, ki bo predstavljena v muzeju, bo zasnovana na principu **sestavljanke** – na vsaki lokaciji bodo obiskovalci dobili del zgodbe. Na ta način bodo obiskovalci tudi stimulirani, da si bodo ogledali vse lokacije muzeja.
- **Lov za zakladom**: na vsaki lokaciji bodo obiskovalci lahko pridobili en del sestavljanke, ko pa jo bodo dokončno sestavili, bodo dobili darilo – »zaklad«.
- Obiskovalci bodo občutili **celovito doživetje popotniške izkušnje** s spoznavanjem spominov, barv in okusov Brd, saj se bodo izvajale degustacije, multivizija, predstavitev kulturne pokrajine, prikaz kmečkih opravil v živo, razne kulturne delavnice.
- V sklopu predmetnega kulturnega produkta bodo z dogajanjem v muzeju tesno sodelovalitudi **zunanji ponudniki storitev**, predvsem turističnih ki so ključnega pomena za nadaljnji kulturni in turistični razvoj Goriških Brd.
- Etnološki muzej v Goriških Brdih še ne obstaja, torej bo novost.
- V projektu bo veliko **mreženja potencialov**, saj se bo povezovalo živo in neživo kulturno dediščino, s tem da se bodo v razpršenem muzeju kulturne dediščine odvijale tudi prireditve in različni prikazi ter delavnice.

- Posebnost projekta je tudi sama vstopnica, ki bo veljala dva dni.
- Na lokacijah Vila Vipolže, Hiša kulture Šmartno in grad Dobrovo (Viteška dvorana) se bo enkrat letno izvedel **Dan harmonije kultur**, multikulturni dogodek tako z vidika različnih nacionalnih kultur, kot z vidika različnih vrst kulturnih dogodkov, ki bodo bogatili ponudbo kulturnega dogajanja v Brdih. Prireditev bo obsegala sklop kulturnih dogodkov z več področij kulturne ustvarjalnosti: film, glasba, likovna umetnost, književna umetnost in druga področja. Kvaliteta in množičnost dogodkov, njihova interaktivnost in multinacionalni značaj bo zagotovo prispevala k večji prepoznavnosti kulturne ustvarjalnosti in območja, vplivala na porast obiska kulturne infrastrukture v Brdih in Brd nasploh. Dogodki bodo vključevali tako **vrhunske kulturne vsebine** kot tudi **ljubiteljsko kulturo** visokega kvalitetnega razreda. Društva se bodo povezala s svojimi partnerskimi in sodelujočimi društvi v tujini, v glavnem so to društva iz Italije in Avstrije in skupaj pripravila **čezmejne programe kulturnega ustvarjanja**, ki bodo vključevala ustvarjalce iz treh držav. Aktivno pa bodo sodelovali tudi **kmetije in podjetja iz storitvene dejavnosti**, predvsem gostinstva in ponudbe domačih tipičnih kmetijskih pridelkov in izdelkov domače obrti, ki bodo na navedenih lokacijah ponudila svoje storitve in izdelke. Tovrsten **način ustvarjanja in mreženja kulturnih potencialov še ni prisoten v Sloveniji**.
- Dan harmonije kultur bo sklop dogodkov, ki svoj inovativen pristop v slovenskem **merilu in tudi svetovnem merilu** dokazuje s tem, ko dosega naslednje učinke:
 - Vpetost nevladnih organizacij in gospodarske dejavnosti v kulturno dogajanje na območju;
 - Multikulturnost z vidika vključevanja čezmejnega sodelovanja ustvarjalcev;
 - Povezovanje različnih kulturnih dejavnosti
 - Dvig kakovosti in količine gospodarskih aktivnosti na območju, predvsem v turizmu
 - Promocijo novega turističnega produkta
 - Promocijo območja kot turistične destinacije predvsem z vidika kulturnega turizma
 - Povezovanje širšega geografskega območja, čezmejni značaj dogodka in s tem ponovno promocija območja in doseganje višjega obiska in večjega števila nočitev gostov
 - Večanje dostopnosti kulturnih dobrin za domačine in obiskovalce

6.3. Projektirane površine

Spodnja tabela prikazuje bruto površine po posameznih objektih.

Tabela 17: Bruto površine objektov

Št.	Objekt	Etaža	Bruto površina
1.	Grad Dobrovo	Pritličje (Vhodna veža, kapelica in TIC)	300,00 m ²
		1. nadstropje, vse	529,00 m ²
		2. nadstropje, vse	529,00 m ²
		Mansarda	529,00 m ²
Skupaj grad Dobrovo			1.887,00 m ²

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

2.	Hiša kulture Šmartno	Pritličje	245,00 m ²
		1. nadstropje	255,00 m ²
		Mansarda – 2 nadstr.	155,00 m ²
Skupaj Hiša kulture Šmartno			655,00 m ²
3.	Briška hiša	Klet	57,00 m ²
		Pritličje	58,00 m ²
Skupaj Briška hiša			115,00 m ²
4.	JV mali stolp	pritličje	28,00 m ²
		nadstropje	9,00 m ²
Skupaj JV mali stolp			37,00 m ²
5.	Prostor na Podratah	Pritličje	180,00 m ²
Skupaj prostor na Podratah			180,00 m ²
SKUPAJ POVRŠINA ZA VSE OBJEKTE			2.874 m²

6.4. Trajnostni turizem

Trajnostni vidik turizma projekt spodbuja in zagotavlja z več vidikov:

1. S pozitivnim okoljskim vplivom na kulturno dediščino:
 - a) Z revitalizacijo objekta Grad Dobrovo se zagotovi manjše energetske izgube, večjo energetske učinkovitost in zmanjšanje emisij CO₂ in drugih plinov.
 - b) Z restavracijo eksponatov – predmetov kulturne dediščine – se te predmete ustrezno valorizira, ohrani pred propadom in omogoči ogled javnosti
 - c) Projekt kot celota aktivnosti ozavešča javnost o pomenu kulturne dediščine, seznanja predvsem mlade s preteklimi običaji in etnološko dediščino nasploh.
2. S spodbujanjem trajnostnih načinov prevoza
 - a) Gostom muzeja bo na voljo brezplačen avtobusni prevoz med posameznimi lokacijami muzeja, s čimer se zmanjša število prevoženih kilometrov in izpusti CO₂, do katerih bi prišlo z uporabo osebnih vozil posameznih obiskovalcev
 - b) Gostje se bodo med lokacijami lahko prevažali tudi z električnimi skuterji ali električnimi kolesi, s katerimi že razpolaga občina oziroma Zavod za turizem, kulturo, mladino in šport Brda.

7. ANALIZA ZAPOSLENIH Z ALTERNATIVO "Z" INVESTICIJO GLEDE NA ALTERNATIVO "BREZ" INVESTICIJE

7.1. Analiza zaposlenih »z« investicijo

Analiza zaposlenih »z« investicijo predstavlja realizacijo sedmih novih delovnih mest. Poleg rednih zaposlitev bodo na voljo tudi delovna mesta za honorarne delavce, tako da projekt pomembno rešuje problematiko visoke stopnje brezposelnosti, ki je trenutno pereč problem v Sloveniji. Zaposlovanja bodo vršile naslednje organizacije:

1. Zavod za turizem, kulturo, mladino in šport Brda, zaposlili bodo strokovnega sodelavca za kulturo za polni delovni čas.
2. TRINE d.o.o., zaposlili bodo natakarja-kuharja za polni delovni čas
3. Tatjana Šundovski Bašin s.p., zaposlila bo receptorja-informatorja za polni delovni čas
4. IN COLIBUS d.o.o. , zaposlili bodo kuharja za polni delovni čas
5. FAKTOR d.o.o., zaposlili bodo natakarja za polni delovni čas
6. BINST d.o.o., zaposlili bodo kuharja za polni delovni čas
7. VINSKA KLET GORIŠKA BRDA – zaposlili bodo šoferja za polni delovni čas.

7.2. Analiza zaposlenih »brez« investicije

V kolikor se investicija ne izvede, ni potrebe po novih delovnih mestih, tako da bi se glede števila zaposlenih ohranilo trenutno stanje.

8. OCENA VREDNOSTI PROJEKTA PO STALNIH IN TEKOČIH CENAH

Tabela 18: Vrednost projekta v stalnih cenah ločeno za upravičene in neupravičene stroške (v €)

	UPRAVIČENI STROŠKI		NEUPRAVIČENI STROŠKI		SKUPAJ	
	VREDNOST BREZ DDV	VREDNOST Z DDV	VREDNOST BREZ DDV	VREDNOST Z DDV	VREDNOST BREZ DDV	VREDNOST Z DDV
GO DELA, STR. IN EL. INST.	971.100,00	1.184.742,00	0	0	971.100,00	1.184.742,00
GRAD DOBROVO	840.630,00	1.025.568,60	0	0	840.630,00	1.025.568,60
ŠMARTNO	130.470,00	159.173,40	0	0	130.470,00	159.173,40
VILA VIPOLŽE	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00
STROŠKI UREDITVE IN OPREME	597.545,00	729.004,90	0	0	597.545,00	729.004,90
SKUPNI STROŠKI	66.800,00	81.496,00	0	0	66.800,00	81.496,00
GRAD DOBROVO	193.325,00	235.856,50	0	0	193.325,00	235.856,50
ŠMARTNO	337.420,00	411.652,40	0	0	337.420,00	411.652,40

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

VILA VIPOLŽE	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00
RESTAVRATORSKA DELA - vsi objekti	65.307,00	79.674,54	0	0	65.307,00	79.674,54
RESTAVRATORSKA DELA - vsi objekti	65.307,00	79.674,54	0	0	65.307,00	79.674,54
SPLOŠNI STROŠKI	71.202,00	86.866,44	0	0	71.202,00	86.866,44
PROJEKTIRANJE ZA OBJEKTE	28.970,00	35.343,40	0	0	28.970,00	35.343,40
PROJEKTIRANJE ZA OPREMO	22.900,00	27.938,00	0	0	22.900,00	27.938,00
NADZOR	19.332,00	23.585,04	0	0	19.332,00	23.585,04
SKUPAJ	1.705.154,00	2.080.287,88	0,00	0,00	1.705.154,00	2.080.287,88

Tabela 19: Vrednost projekta v tekočih cenah ločeno za upravičene in neupravičene stroške (v €)

	UPRAVIČENI STROŠKI		NEUPRAVIČENI STROŠKI		SKUPAJ	
	VREDNOST BREZ DDV	VREDNOST Z DDV	VREDNOST BREZ DDV	VREDNOST Z DDV	VREDNOST BREZ DDV	VREDNOST Z DDV
GO DELA, STR. IN EL. INST.	993.435,30	1.211.991,07	0	0	993.435,30	1.211.991,07
GRAD DOBROVO	859.964,49	1.049.156,68	0	0	859.964,49	1.049.156,68
ŠMARTNO	133.470,81	162.834,39	0	0	133.470,81	162.834,39
VILA VIPOLŽE	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00
STROŠKI UREDITVE IN OPREME	611.870,76	746.482,33	0	0	611.870,76	746.482,33
SKUPNI STROŠKI	68.401,49	83.449,81	0	0	68.401,49	83.449,81
GRAD DOBROVO	197.959,84	241.511,01	0	0	197.959,84	241.511,01
ŠMARTNO	345.509,43	421.521,50	0	0	345.509,43	421.521,50
VILA VIPOLŽE	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00
RESTAVRATORSKA DELA - vsi objekti	66.868,15	81.579,14	0	0	66.868,15	81.579,14
RESTAVRATORSKA DELA - vsi objekti	66.868,15	81.579,14	0	0	66.868,15	81.579,14
SPLOŠNI STROŠKI	72.009,73	87.851,87	0	0	72.009,73	87.851,87
PROJEKTIRANJE ZA OBJEKTE	29.172,79	35.590,80	0	0	29.172,79	35.590,80
PROJEKTIRANJE ZA OPREMO	23.060,30	28.133,57	0	0	23.060,30	28.133,57
NADZOR	19.776,64	24.127,50	0	0	19.776,64	24.127,50
SKUPAJ	1.744.183,93	2.127.904,40	0,00	0,00	1.744.183,93	2.127.904,40

Pri tekočih cenah smo upoštevali pomladansko napoved 2013, ki jo je objavil Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj. Napovedana povprečna stopnja inflacije za leto 2013 znaša 2,1 %, za leto 2014 1,6%, 2015 pa 1,9%.

9. ANALIZA LOKACIJE

Razpršeni muzej kulturne dediščine bo lociran na šestih lokacijah v treh naseljih, in sicer v Šmartnem, v Vipolžah in na Dobrovem v Goriških Brdih. Lokacije so določene strateško, saj omogočajo obiskovalcem nadaljnji obhod Goriških Brd v bližnji okolici muzejskega objekta.

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

Prednost celotne umestitve muzeja na omenjene lokacije je tudi ta, da se vse nahajajo relativno blizu državne meje, tako da so hitro dostopne tudi iz italijanske strani. To omogoča ustanovi tudi večjo možnost za čezmejno sodelovanje.

Goriška Brda so postavljena blizu glavnih letališč, avtoceste, železnice, kar je pomembno predvsem z vidika dostopnosti ponudbe za tuje obiskovalce.

Slika 6: Makrolokacija

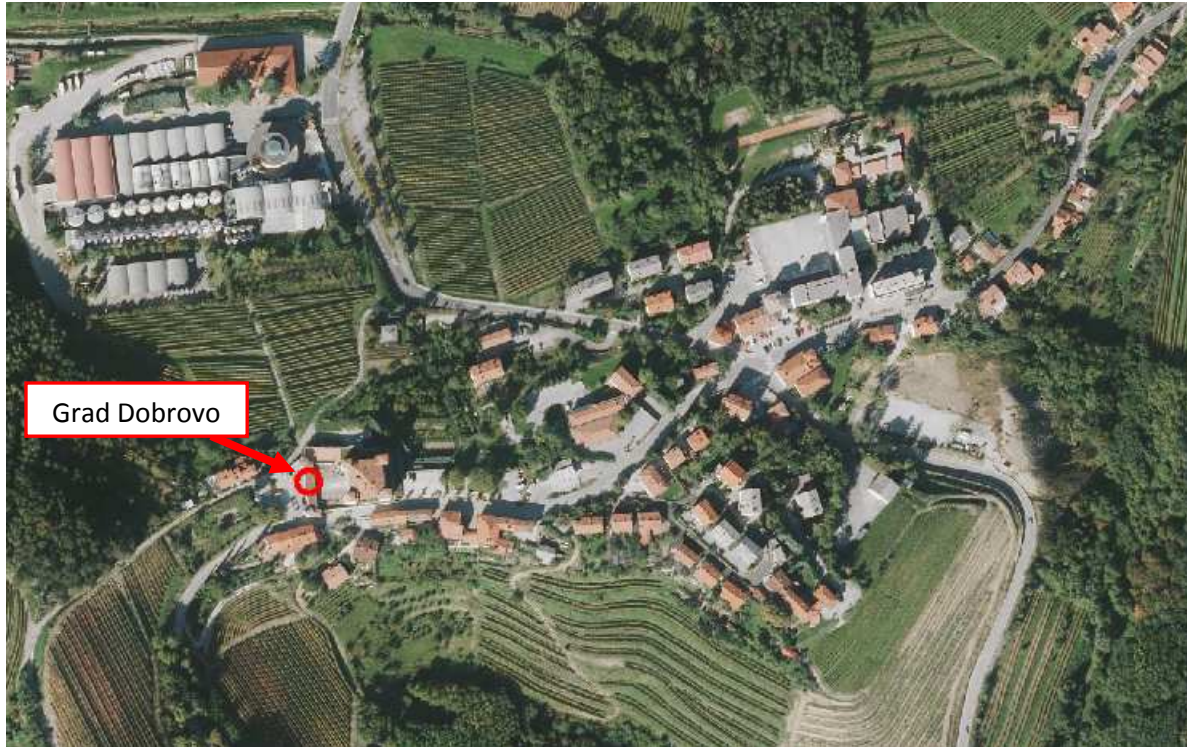
Vir: Prostorski informacijski sistem občin

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

Mikrolokacije naložbe:

Slika 7: Dobrovo

Vir: Prostorski informacijski sistem občin

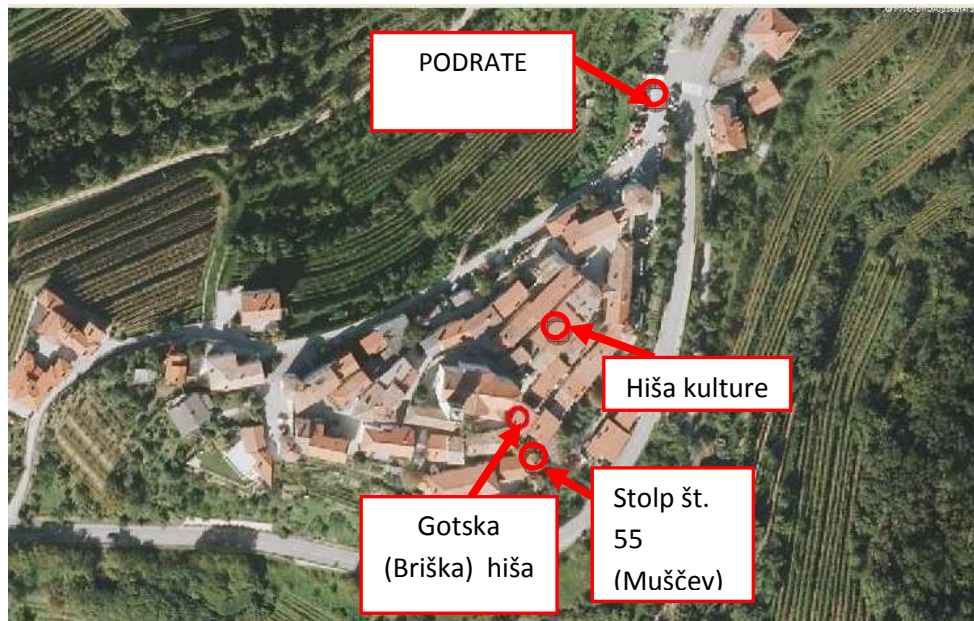
Slika 8: Vipolže

Vir: Prostorski informacijski sistem občin

Slika 9: Šmartno

Vir: Prostorski informacijski sistem občin

10. ANALIZA VPLIVOV INVESTICIJSKEGA PROJEKTA NA OKOLJE

10.1. Horizontalni omilitveni ukrepi

a) Učinkovitost izrabe naravnih virov (energetska učinkovitost)

Na Gradu Dobrovo in bodo v sklopu projekta zamenjali stavbno pohištvo, saj je staro že precej dotrajano in povzroča izgube toplote in je zato energetske potratno.

Del investicije na gradu Dobrovo in v Hiši Kulture bo tudi ureditev klimatizacije in prezračevanja, kar bo vplivalo na vzpostavitev ustrezne vlažnosti v prostoru. Potrebno bo manj energije za vzdrževanje primerne vlažnosti.

b) Okoljska učinkovitost (nadzor emisij in tveganj, zmanjšanje količin odpadkov, ločeno zbiranje odpadkov)

Z izvedbo investicije ne bo negativnih vplivov oziroma posegov v okolje. Kulturna infrastruktura ne bo povzročala obremenjevanja okolja, saj se bo le obnovilo oziroma uredilo obstoječe stavbe.

Na vseh lokacijah bo urejeno ločeno zbiranje odpadkov.

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

Projekt bo prispeval k trajnostnemu razvoju, saj se bo del aktivnosti nanašal na ekološko pridelavo hrane in sajenje zelišč. Spodbudilo se bo prodajo domačih pridelkov in izdelkov.

Organiziran avtobusni prevoz in spodbujanje prevoza z električnimi vozili bo vplivala na zmanjšanje avtomobilskega prometa in posledično na zmanjšanje izpustov.

c) Zmanjševanje vplivov na okolje (izdelava poročil o vplivih na okolje, kjer je to potrebno)

Z revitalizacijo objekta Grad Dobrovo se zagotovi manjše energetske izgube, večjo energetsko učinkovitost in zmanjšanje emisij CO₂ in drugih plinov. Gostom muzeja bo na voljo brezplačen avtobusni prevoz med posameznimi lokacijami muzeja, s čimer se zmanjša število prevoženih kilometrov in izpusti CO₂, do katerih bi prišlo z uporabo osebnih vozil posameznih obiskovalcev.

Projekt kot celota aktivnosti ozavešča javnost o pomenu kulturne dediščine, seznanja predvsem mlade s preteklimi običaji in etnološko dediščino nasploh.

d) Trajnostna dostopnost (spodbujanje okolju prijaznejših načinov prevoza)

Ogledi bodo vodeni, zato bo na voljo javni prevoz, s čimer se bo vplivalo na zmanjšanje uporabe osebnih avtomobilov in posledično izpustov toplogrednih plinov. Obiskovalci bodo svoje avtomobile lahko parkirali v Šmartnem, kjer bo začetna lokacija, in nadaljevali pot z organiziranim prevozom ali pa z najetimi električnimi kolesi oz. skuterji.

e) Zagotavljanje enakosti med spoloma in preprečena vsakršna diskriminacija

V sklopu projekta bo preprečena vsakršna diskriminacija na osnovi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti.

Pritlični deli hiše kulture, briške hiše (tudi klet), stolpa in gradu Dobrovo so dostopni za invalide, v Vili Vipolže pa je tudi že postavljena rampa.

11. ČASOVNI NAČRT IZVEDBE

Predmetna investicija se bo zaključila meseca aprila 2015, muzej pa bo začel obratovati meseca junija. Občina bo v mesecu decembru 2013 začela z izvedbo javnega naročila za gradbeno – obrtniška dela in instalacije. V mesecu decembru bo prav tako začela z izvedbo javnega naročila za izbiro izvajalcev za dobavo opreme. Pričakujemo, da bodo izvajalci GOI del in dobavitelji opreme izbrani do meseca februarja 2014. Gradbeno - obrtniška dela in instalacije se bodo izvajale v obdobju od meseca marca 2014 do meseca novembra 2014. Nabava in montaža opreme se bosta izvedli v obdobju od oktobra 2014 do februarja 2015. V času od februarja 2014 do decembra 2014 se bodo zbirale in urejale vsebine razstav, v času

Občina Brda

»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

od januarja 2014 do februarja 2015 pa se bodo izvajala tudi restavratorska dela. Razstave in zbirke bodo postavljene v obdobju od februarja 2014 do vključno aprila 2014. Objekt bo prenesen v uporabo konec meseca aprila 2015.

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

Tabela 20: Terminski plan

	2013	2014												2015			
	dec	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	avg	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mar	apr
Objava razpisa izvajalca GOI dela																	
Objava razpisa za izbiro izvajalca/ev za dobavo opreme																	
Izbira izvajalca GOI del in dobava opreme in uvedba v delo																	
Izvedba GOI del																	
Nabava in montaža opreme																	
Priprava vsebin razstav																	
Restavratorska dela																	
Postavitev eksponatov in zbirk																	

12. NAČRT FINANCIRANJA V TEKOČIH CENAH PO DINAMIKI IN VIRIH FINANCIRANJA

Tabela 21: Viri financiranja po stalnih cenah (v EUR)

		2013	2014	2015	SKUPAJ
A	UPRAVIČENI STROŠKI - kandidatura MK	0,00	1.186.707,00	477.523,30	1.664.230,30
	<i>EU 85%</i>	<i>0,00</i>	<i>1.008.700,95</i>	<i>405.894,81</i>	1.414.595,76
	<i>MK 15%</i>	<i>0,00</i>	<i>178.006,05</i>	<i>71.628,50</i>	249.634,55
B	UPRAVIČENI STROŠKI - občinski proračun	63.281,40	706.762,80	-353.986,63	416.057,58
	Neupravičeni stroški - občinski proračun	0,00	0,00	0,00	0,00
	SKUPAJ	63.281,40	1.893.469,80	123.536,68	2.080.287,88

Tabela 22: Viri financiranja po tekočih cenah (v EUR)

		2013	2014	2015	SKUPAJ
A	UPRAVIČENI STROŠKI - kandidatura MK	0,00	1.213.191,26	489.132,26	1.702.323,52
	<i>EU 85%</i>	<i>0,00</i>	<i>1.031.212,57</i>	<i>415.762,42</i>	1.446.974,99
	<i>MK 15%</i>	<i>0,00</i>	<i>181.978,69</i>	<i>73.369,84</i>	255.348,53
B	UPRAVIČENI STROŠKI - občinski proračun	63.724,37	723.828,35	-361.971,84	425.580,88
	Neupravičeni stroški - občinski proračun	0,00	0,00	0,00	0,00
	SKUPAJ	63.724,37	1.937.019,61	127.160,42	2.127.904,40

Pri izračunu potrebnih virov financiranja smo upoštevali terminski načrt izvedbe del. V primeru odobrene vloge bomo pridobili subvencijo Ministrstva za kulturo v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje operacij javne kulturne infrastrukture, v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj. Predvidevamo, da bo višina subvencije znašala 80% upravičenih stroškov.

13. ANALIZA STROŠKOV IN KORISTI

13.1. Opis metodologije in uporabljenih izhodišč

V finančni analizi smo izhajali iz Uredbe o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS št. 60/2006, 54/2010), določb Delovnega dokumenta št. 4 za programsko obdobje 2007-2013 – Navodilo za uporabo metodologije pri izdelavi analize stroškov in koristi, in po navodilih Priročnika za izdelavo analize stroškov in koristi investicijskih projektov (Strukturni skladi –ESRR, Kohezijski sklad in ISPA; 2004) (v nadaljnjem besedilu: priročnik).

Analiza stroškov in koristi obsega naslednja poglavja:

- finančna analiza,
- ekonomska analiza,
- analiza tveganj in analiza občutljivosti
- izračun finančne vrzeli.

13.2. Finančna analiza

13.2.1. Izhodišča in pojasnila

Tabele finančne analize so izdelane v stalnih cenah na dan 1.9.2013 in v tekočih cenah.

Pri izračunu tekočih cen je upoštevana pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2013, Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj, ki predvideva 2,1% rast v letu 2013 in 1,6% rast v letih 2014 in 1,9% rast v 2015.

Izdelane so projekcije prihodkov in odhodkov ter izkaza poslovnega izida v stalnih cenah, na podlagi teh tabel pa še finančna in ekonomska analiza. Pri izračunih dinamičnih kazalcev donosnosti investicije in kapitala je upoštevana 7% diskontna stopnja.

Izračuni projekcij poslovanja so narejeni za obdobje 15 let po investiciji, kar predstavlja referenčno obdobje v skladu z Delovnim dokumentom št. 4 in priločnikom. Za ekonomsko dobo 15 let po investiciji smo izdelali izračune FRR/C, FNPV/C, ERR/C in ENPV/C.

Davek na dodano vrednost je v celoti upravičen strošek, ker občina za tovrstno dejavnost ni identificirana za namene DDV in si vstopnega DDV ne more odbijati pri obračunu DDV.

13.2.2. Vrednost investicije in finančna konstrukcija

Skupna vrednost investicije v stalnih cenah znaša: 2.080.287,88 EUR

Skupna vrednost investicije v tekočih cenah znaša: 2.127.904,40 EUR

Tabela 23: Prikaz upravičenih in neupravičenih stroškov investicije – stalne cene (v EUR)

	UPRAVIČENI STROŠKI		NEUPRAVIČENI STROŠKI		SKUPAJ	
	VREDNOST BREZ DDV	VREDNOST T Z DDV	VREDNOST BREZ DDV	VREDNOST T Z DDV	VREDNOST BREZ DDV	VREDNOST T Z DDV
GO DELA, STR. IN EL. INST.	971.100,00	1.184.742,00	0	0	971.100,00	1.184.742,00
GRAD DOBROVO	840.630,00	1.025.568,60	0	0	840.630,00	1.025.568,60
ŠMARTNO	130.470,00	159.173,40	0	0	130.470,00	159.173,40
VILA VIPOLŽE	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00
STROŠKI UREDITVE IN OPREME	597.545,00	729.004,90	0	0	597.545,00	729.004,90
SKUPNI STROŠKI	66.800,00	81.496,00	0	0	66.800,00	81.496,00
GRAD DOBROVO	193.325,00	235.856,50	0	0	193.325,00	235.856,50
ŠMARTNO	337.420,00	411.652,40	0	0	337.420,00	411.652,40

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

VILA VIPOLŽE	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00
RESTAVRATORSKA DELA - vsi objekti	65.307,00	79.674,54	0	0	65.307,00	79.674,54
RESTAVRATORSKA DELA - vsi objekti	65.307,00	79.674,54	0	0	65.307,00	79.674,54
SPLOŠNI STROŠKI	71.202,00	86.866,44	0	0	71.202,00	86.866,44
PROJEKTIRANJE ZA OBJEKTE	28.970,00	35.343,40	0	0	28.970,00	35.343,40
PROJEKTIRANJE ZA OPREMO	22.900,00	27.938,00	0	0	22.900,00	27.938,00
NADZOR	19.332,00	23.585,04	0	0	19.332,00	23.585,04
SKUPAJ	1.705.154,00	2.080.287,88	0,00	0,00	1.705.154,00	2.080.287,88

Tabela 24: Prikaz upravičenih in neupravičenih stroškov investicije – tekoče cene (v EUR)

	UPRAVIČENI STROŠKI		NEUPRAVIČENI STROŠKI		SKUPAJ	
	VREDNOST BREZ DDV	VREDNOST Z DDV	VREDNOST BREZ DDV	VREDNOST Z DDV	VREDNOST BREZ DDV	VREDNOST Z DDV
GO DELA, STR. IN EL. INST.	993.435,30	1.211.991,07	0	0	993.435,30	1.211.991,07
GRAD DOBROVO	859.964,49	1.049.156,68	0	0	859.964,49	1.049.156,68
ŠMARTNO	133.470,81	162.834,39	0	0	133.470,81	162.834,39
VILA VIPOLŽE	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00
STROŠKI UREDITVE IN OPREME	611.870,76	746.482,33	0	0	611.870,76	746.482,33
SKUPNI STROŠKI	68.401,49	83.449,81	0	0	68.401,49	83.449,81
GRAD DOBROVO	197.959,84	241.511,01	0	0	197.959,84	241.511,01
ŠMARTNO	345.509,43	421.521,50	0	0	345.509,43	421.521,50
VILA VIPOLŽE	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00
RESTAVRATORSKA DELA - vsi objekti	66.868,15	81.579,14	0	0	66.868,15	81.579,14
RESTAVRATORSKA DELA - vsi objekti	66.868,15	81.579,14	0	0	66.868,15	81.579,14
SPLOŠNI STROŠKI	72.009,73	87.851,87	0	0	72.009,73	87.851,87
PROJEKTIRANJE ZA OBJEKTE	29.172,79	35.590,80	0	0	29.172,79	35.590,80
PROJEKTIRANJE ZA OPREMO	23.060,30	28.133,57	0	0	23.060,30	28.133,57
NADZOR	19.776,64	24.127,50	0	0	19.776,64	24.127,50
SKUPAJ	1.744.183,93	2.127.904,40	0,00	0,00	1.744.183,93	2.127.904,40

Tabela 25: Viri financiranja po stalnih cenah (v EUR)

		2013	2014	2015	SKUPAJ
A	UPRAVIČENI STROŠKI - kandidatura MK	0,00	1.186.707,00	477.523,30	1.664.230,30
	EU 85%	0,00	1.008.700,95	405.894,81	1.414.595,76
	MK 15%	0,00	178.006,05	71.628,50	249.634,55
B	UPRAVIČENI STROŠKI - občinski proračun	63.281,40	706.762,80	-353.986,63	416.057,58
	Neupravičeni stroški - občinski proračun	0,00	0,00	0,00	0,00
	SKUPAJ	63.281,40	1.893.469,80	123.536,68	2.080.287,88

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

Tabela 26: Viri financiranja po tekočih cenah (v EUR)

		2013	2014	2015	SKUPAJ
A	UPRAVIČENI STROŠKI - kandidatura MK	0,00	1.213.191,26	489.132,26	1.702.323,52
	<i>EU 85%</i>	<i>0,00</i>	<i>1.031.212,57</i>	<i>415.762,42</i>	1.446.974,99
	<i>MK 15%</i>	<i>0,00</i>	<i>181.978,69</i>	<i>73.369,84</i>	255.348,53
B	UPRAVIČENI STROŠKI - občinski proračun	63.724,37	723.828,35	-361.971,84	425.580,88
	Neupravičeni stroški - občinski proračun	0,00	0,00	0,00	0,00
	SKUPAJ	63.724,37	1.937.019,61	127.160,42	2.127.904,40

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

13.2.3. Ocena vrednosti projekta po stalnih cenah, ločeno za upravičene in preostale stroške, z navedbo osnov in izhodišč za oceno

Tabela 27: Specifikacija stroškov investicije po vrstah stroškov in dinamiki – stalne cene (v EUR)

	2013		2014		2015		SKUPAJ	
	BREZ DDV	Z DDV	BREZ DDV	Z DDV	BREZ DDV	Z DDV	BREZ DDV	Z DDV
GO DELA, STR. IN EL. INST.	0,00	0,00	971.100,00	1.184.742,00	0,00	0,00	971.100,00	1.184.742,00
GRAD DOBROVO	0,00	0,00	840.630,00	1.025.568,60	0,00	0,00	840.630,00	1.025.568,60
ŠMARTNO	0,00	0,00	130.470,00	159.173,40	0,00	0,00	130.470,00	159.173,40
VILA VIPOLŽE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
STROŠKI UREDITVE IN OPREME	0,00	0,00	505.615,00	616.850,30	91.930,00	112.154,60	597.545,00	729.004,90
SKUPNI STROŠKI	0,00	0,00	56.523,08	68.958,15	10.276,92	12.537,85	66.800,00	81.496,00
GRAD DOBROVO	0,00	0,00	163.582,69	199.570,88	29.742,31	36.285,62	193.325,00	235.856,50
ŠMARTNO	0,00	0,00	285.509,23	348.321,26	51.910,77	63.331,14	337.420,00	411.652,40
VILA VIPOLŽE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RESTAVRATORSKA DELA - vsi objekti	0,00	0,00	55.977,43	68.292,46	9.329,57	11.382,08	65.307,00	79.674,54
RESTAVRATORSKA DELA - vsi objekti	0,00	0,00	55.977,43	68.292,46	9.329,57	11.382,08	65.307,00	79.674,54
SPLOŠNI STROŠKI	51.870,00	63.281,40	19.332,00	23.585,04	0,00	0,00	71.202,00	86.866,44
PROJEKTIRANJE ZA OBJEKTE	28.970,00	35.343,40	0,00	0,00	0,00	0,00	28.970,00	35.343,40
PROJEKTIRANJE ZA OPREMO	22.900,00	27.938,00	0,00	0,00	0,00	0,00	22.900,00	27.938,00
NADZOR	0,00	0,00	19.332,00	23.585,04	0,00	0,00	19.332,00	23.585,04
SKUPAJ	51.870,00	63.281,40	1.552.024,43	1.893.469,80	101.259,57	123.536,68	1.705.154,00	2.080.287,88

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

Tabela 28: Specifikacija stroškov investicije po vrstah stroškov in dinamiki – tekoče cene (v EUR)

	2013		2014		2015		SKUPAJ	
	BREZ DDV	Z DDV	BREZ DDV	Z DDV	BREZ DDV	Z DDV	BREZ DDV	Z DDV
GO DELA, STR. IN EL. INST.	0,00	0,00	993.435,30	1.211.991,07	0,00	0,00	993.435,30	1.211.991,07
GRAD DOBROVO	0,00	0,00	859.964,49	1.049.156,68	0,00	0,00	859.964,49	1.049.156,68
ŠMARTNO	0,00	0,00	133.470,81	162.834,39	0,00	0,00	133.470,81	162.834,39
VILA VIPOLŽE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
STROŠKI UREDITVE IN OPREME	0,00	0,00	517.244,15	631.037,86	94.626,61	115.444,47	611.870,76	746.482,33
SKUPNI STROŠKI	0,00	0,00	57.823,11	70.544,19	10.578,38	12.905,62	68.401,49	83.449,81
GRAD DOBROVO	0,00	0,00	167.345,09	204.161,01	30.614,75	37.349,99	197.959,84	241.511,01
ŠMARTNO	0,00	0,00	292.075,94	356.332,65	53.433,49	65.188,85	345.509,43	421.521,50
VILA VIPOLŽE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RESTAVRATORSKA DELA - vsi objekti	0,00	0,00	57.264,91	69.863,19	9.603,24	11.715,95	66.868,15	81.579,14
RESTAVRATORSKA DELA - vsi objekti	0,00	0,00	57.264,91	69.863,19	9.603,24	11.715,95	66.868,15	81.579,14
SPLOŠNI STROŠKI	52.233,09	63.724,37	19.776,64	24.127,50	0,00	0,00	72.009,73	87.851,87
PROJEKTIRANJE ZA OBJEKTE	29.172,79	35.590,80	0,00	0,00	0,00	0,00	29.172,79	35.590,80
PROJEKTIRANJE ZA OPREMO	23.060,30	28.133,57	0,00	0,00	0,00	0,00	23.060,30	28.133,57
NADZOR	0,00	0,00	19.776,64	24.127,50	0,00	0,00	19.776,64	24.127,50
SKUPAJ	52.233,09	63.724,37	1.587.720,99	1.937.019,61	104.229,85	127.160,42	1.744.183,93	2.127.904,40

13.2.4. Prihodki in odhodki v ekonomski življenjski dobi projekta

Prihodki

Projekt bo generiral prihodke iz naslova vstopnin. Otroci do 15 leta bodo imeli brezplačen vstop, za ostale bo vstopnina znašala 5.-€. Prihodki iz vstopnin so izračunani na podlagi letnega obiska in so podrobneje predstavljeni v spodnji tabeli.

Tabela 29: Prihodki

OBISKANOST	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Celoten obisk	5.000	7.000	10.000	11.000	12.000	13.000
od tega odraslih	4.000	5.600	8.000	8.800	9.600	10.400
Cena vstopnice	5	5	5	5	5	5
Prihodki od vstopnin	20.000,00	28.000,00	40.000,00	44.000,00	48.000,00	52.000,00

Ocenjujemo, da bo v ciljnem letu 2020 razpršeni muzej kulturne dediščine dosegel najvišjo obiskanost. Predpostavljeno je, da se bodo od leta 2020 dalje prihodki obdržali na isti ravni.

Občina bo beležila tudi prihodke iz turističnih taks zaradi povečanih nočitev. Zakon o spodbujanju razvoja turizma (Uradni list RS, št. 2/2004) turistično takso definira kot: »... pristojbina za prenočevanje, s katero so zavezancem za plačilo v turističnem območju na voljo določene storitve in ugodnosti, ki se jim ob vsakokratnem koriščenju ne zaračunavajo posebej.«

Turistična taksa, ki je prihodek občine, predstavlja namenski finančni vir financiranja spodbujanja razvoja turizma, ki se namenja za izvajanje dejavnosti in storitev v javnem interesu.

Občina bo torej turistično takso porabila namensko za vlaganja v turistično infrastrukturo, zato bo poleg prihodka tudi odhodek za namenska vlaganja. Turistične takse zato ne prikazujemo med prihodki in odhodki.

Odhodki – stroški

Celotne obratovalne stroške smo predpostavili na podlagi dejanskih prihodkov obstoječih objektov ter izkušenj upravljavcev.

Ocenjujemo, da bodo fiksni indirektni stroški objekta sledeči:

- Komunalni stroški v višini 1.000.- EUR letno
- Varovanje v višini 3.500.- EUR letno
- Zavarovalne premije v višini 3.500.- EUR letno
- Ostali stroški v višini 5.000.- EUR letno.

Variabilni indirektni stroški bodo:

- Tekoče vzdrževanje v višini 2.250.- EUR letno
- Električna energija v višini 9.000.- EUR letno
- Voda v višini 2.500.- EUR letno
- Pisarniški material v višini 1.000.- EUR letno
- Pomožni material v višini 1.000.- EUR letno
- Drobní inventar v višini 1.000.- EUR letno
- Stroški promocije v višini 27.000.- EUR letno
- Komunikacija v višini 1.500.- EUR letno
- Stroški dela

Občina bo realizirala eno novo delovno mesto z bruto bruto plačo v višini 1.900.-€ Letni strošek novo zaposlenega bo torej znašal 22.800.-€.

- Ostali stroški v višini 3.000.- EUR letno.

Stroški investicijskega vzdrževanja po zaključku projekta so upoštevani v investicijskih stroških in so prikazani v Prilogi 4 Finančna analiza. Investicijsko vzdrževanje se bo izvajalo na pet let in bo znašalo 42.832.- €. 35.542.- € investicijskega vzdrževanja se bo izvajalo na objektih, 7.290.- € investicijskega vzdrževanja pa na opremi.

Amortizacija je obračunana v prilogi. V skladu s terminskim planom je predpostavljen prenos investicije v uporabo aprila 2015, amortizacija se začne obračunavati s 1.5.2015. Amortizacija je obračunana v skladu s Pravilnikom o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Uradni list RS št. 45/2005, 138/2006, 120/2007, 48/2009, 112/2009 in 58/2010).

Amortizacijske stopnje so sledeče:

Tabela 30: Amortizacijske stopnje

Stopnje amortizacije	
Gradbeni objekt	3%
Oprema	15%
Eksponati	0%

Stroški restavriranja razstavnih eksponatov so opredmetena osnovna sredstva kulturnega, zgodovinskega ali umetniškega pomena in s kot taki v skladu z 2. členom Pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, ne amortizirajo oziroma se pri njih popravek vrednosti ne pojavlja.

Izkaz poslovnega izida

Na podlagi predpostavljenih prihodkov in odhodkov smo izdelali projekcijo izkaza poslovnega izida, ki je v prilogi.

Projekt v osnovi ni profitnega značaja, čeprav se predvideva obračunanje prihodkov iz naslova vstopnin. Odhodke bo v celoti pokrival investitor iz občinskega proračuna.

Davčna osnova za davek na dohodek pravnih oseb bo enaka 0, tako je tudi davek od dohodkov pravnih oseb enak 0.

13.2.5. Izračuni neto sedanje vrednosti in interne stopnje donosnosti

Na podlagi vseh naštetih projekcij smo izdelali naslednje tabele, zbrane v prilogi Finančna analiza:

- Celotna investicija
- Prihodki in odhodki
- Viri financiranja
- Finančni tokovi
- Izračun FNPV/C in FRR/C
- Izračun FNPV/K in FRR/K

Vsi izračuni so narejeni v stalnih cenah in se nanašajo na referenčno obdobje, to je 15 let.

Finančni tokovi v tekočih cenah so priloženi. Viri financiranja so zagotovljeni za celotno referenčno obdobje. Presežek odhodkov nad prihodki bo v celoti pokrival investitor iz občinskega proračuna.

Interna stopnja donosnosti investicije pri 7% diskontni stopnji znaša -10,28%, interna stopnja donosnosti kapitala pa -8,86%. Neto sedanja vrednost investicije je -1.923.421.- €, neto sedanja vrednost kapitala -791.481.- €. Negativne neto sedanje vrednosti so pričakovane, saj investicija ni profitnega značaja.

Tabela 31: Kazalniki

Finančna interna stopnja donosnosti investicije (FRR/C)	-10,28%
Finančna neto sedanja vrednost investicije (FNPV/C)	-1.923.421.- €
Finančna interna stopnja donosnosti kapitala (FRR/K)	-8,86%
Finančna neto sedanja vrednost kapitala (FNPV/K)	-791.481.- €

Interna stopnja donosnosti (FRR/C) je nižja od diskontne stopnje, neto sedanja vrednost je negativna. Vendar investicija ustvarja dodatne ekonomske koristi, kar prikazujemo v nadaljevanju.

13.2.6. Načrt financiranja v tekočih cenah po dinamiki in virih financiranja

Viri financiranja za investicijski projekt bodo v proračunu Občine Brda, delno pa se bo projekt financiral iz sredstev Ministrstva za kulturo.

Presežke odhodkov bo pokrivala Občina Brda iz proračunskih sredstev. Neto prilivi zadoščajo za pokrivanje neto odlivov v celotnem referenčnem obdobju.

Občina Brda
»BRDA, HARMONIJA KULTUR«

Tabela 32: Načrt financiranja v tekočih cenah

	2013	2014												2015					
		JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AVG	SEP	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	
GRADBENO-OBRTNIŠKA DELA, STROJNE IN ELEKTRO INSTALACIJE																			
GRAD DOBROVO				116.572,96	116.572,96	116.572,96	116.572,96	116.572,96	116.572,96	116.572,96	116.572,96	116.572,96	116.572,96						
ŠMARTNO				18.092,71	18.092,71	18.092,71	18.092,71	18.092,71	18.092,71	18.092,71	18.092,71	18.092,71	18.092,71						
STROŠKI UREDITIVE IN OPREME																			
SKUPNI STROŠKI			6.419,22	6.419,22	6.419,22	6.419,22	6.419,22	6.419,22	6.419,22	6.419,22	6.419,22	6.419,22	6.419,22	6.419,22	6.419,22				
Vzpostavitev razpršenega muzeja kulturne dediščine Vsebinske in grafične predstavitve																			
Izdelava tabel označevanja in usmerjanja razpršenega muzeja kulturne dediščine																			
Novo ciljne skupine: Izdelava otroških poti in interakcij																			
GRAD DOBROVO			18.577,77	18.577,77	18.577,77	18.577,77	18.577,77	18.577,77	18.577,77	18.577,77	18.577,77	18.577,77	18.577,77	18.577,77	18.577,77				
ŠMARTNO			32.424,73	32.424,73	32.424,73	32.424,73	32.424,73	32.424,73	32.424,73	32.424,73	32.424,73	32.424,73	32.424,73	32.424,73	32.424,73				
<i>Hiša kulture</i>																			
<i>Briška hiša</i>																			
<i>JV mali stolp</i>																			
<i>Podrate</i>																			
RESTAVRATORSKA DELA - vsi objekti																			
RESTAVRATORSKA DELA		5.827,08	5.827,08	5.827,08	5.827,08	5.827,08	5.827,08	5.827,08	5.827,08	5.827,08	5.827,08	5.827,08	5.827,08	5.827,08	5.827,08				
SPLOŠNI STROŠKI																			
Projektiranje za objekte	35.590,80																		
Projektiranje za opremo	28.133,57																		
Nadzor			2.680,83	2.680,83	2.680,83	2.680,83	2.680,83	2.680,83	2.680,83	2.680,83	2.680,83	2.680,83	2.680,83	2.680,83					
Prenos objekta v uporabo																			
Priprava zahtevka za izplačilo																			
Skupaj upravičeni	63.724,37	5.827,08	63.248,80	200.595,31	200.595,31	200.595,31	200.595,31	200.595,31	200.595,31	200.595,31	200.595,31	200.595,31	200.595,31	63.248,80	63.248,80	63.248,80	0,00	0,00	2.127.904,40
Skupaj neupravičeni	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SKUPAJ VSI STROŠKI	63.724,37	5.827,08	63.248,80	200.595,31	200.595,31	200.595,31	200.595,31	200.595,31	200.595,31	200.595,31	200.595,31	200.595,31	200.595,31	63.248,80	63.248,80	63.248,80	0,00	0,00	2.127.904,40
VIRI FINANCIRANJA																			
EU	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.031.212,57	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	415.762,42	1.446.974,99
MK	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	181.978,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	73.369,84	255.348,53
Občina Brda	63.724,37	5.827,08	63.248,80	200.595,31	200.595,31	200.595,31	200.595,31	200.595,31	200.595,31	200.595,31	200.595,31	-1.012.595,95	200.595,31	63.248,80	63.248,80	63.248,80	0,00	-489.132,26	425.580,88
SKUPAJ	63.724,37	5.827,08	63.248,80	200.595,31	200.595,31	200.595,31	200.595,31	200.595,31	200.595,31	200.595,31	200.595,31	200.595,31	200.595,31	63.248,80	63.248,80	63.248,80	0,00	0,00	2.127.904,40

13.2.7. Denarni tok investicije – finančna vzdržnost projekta

Neto prilivi zadoščajo za pokrivanje neto odlivov v celotnem referenčnem obdobju, kar je razvidno v prilogi št. 6 Denarni tok projekta v tekočih cenah.

13.2.8. Izračun finančne vrzeli

Tabela 33: Finančna vrzel

VREDNOSTI V STALNIH CENAH							DISKONTIRANE VREDNOSTI (7%)					
	Leto	Investicijski stroški	Operativni stroški	Prihodki	Ostane vrednosti	Neto denarni tok	Leto	Investicijski stroški	Operativni stroški	Prihodki	Ostane vrednosti	Neto denarni tok
1	2013	63.281	0	0		-63.281	2013	59.141	0	0	0	-59.141
2	2014	1.893.470	0	0		-1.893.470	2014	1.653.830	0	0	0	-1.653.830
3	2015	123.537	58.033	20.000		-161.570	2015	100.843	47.372	16.326	0	-131.889
4	2016	0	84.050	28.000		-56.050	2016	0	64.121	21.361	0	-42.760
5	2017	0	84.050	40.000		-44.050	2017	0	59.926	28.519	0	-31.407
6	2018	0	84.050	44.000		-40.050	2018	0	56.006	29.319	0	-26.687
7	2019	0	84.050	48.000		-36.050	2019	0	52.342	29.892	0	-22.450
8	2020	42.832	84.050	52.000		-74.882	2020	24.929	48.918	30.264	0	-43.582
9	2021	0	84.050	52.000		-32.050	2021	0	45.718	28.285	0	-17.433
10	2022	0	84.050	52.000		-32.050	2022	0	42.727	26.434	0	-16.293
11	2023	0	84.050	52.000		-32.050	2023	0	39.932	24.705	0	-15.227
12	2024	0	84.050	52.000		-32.050	2024	0	37.319	23.089	0	-14.231
13	2025	42.832	84.050	52.000		-74.882	2025	17.774	34.878	21.578	0	-31.073
14	2026	0	84.050	52.000		-32.050	2026	0	32.596	20.166	0	-12.430
15	2027	0	84.050	52.000		-32.050	2027	0	30.464	18.847	0	-11.616
16	2028	0	84.050	52.000		-32.050	2028	0	28.471	17.614	0	-10.856
17	2029	0	83.550	52.000	926.682	895.132	2029	0	26.450	16.462	293.364	283.376
	Skupaj	2.165.952	1.234.233	700.000	926.682	-1.773.504	Skupaj	1.856.517	647.239	352.862	293.364	-1.857.530

		Diskontirane vrednosti	Nediskontirane vrednosti
Skupni investicijski stroški			2.165.952
Od tega upravičeni stroški (EC)			2.127.904
Diskontirani inv. stroški (DIC)		1.856.517	
Diskontirani neto prihodki (DNR)		-1.013	
		DNR>0	DNR<0
1 a	Upravičeni izdatki (EE=DIC-DNR):	0	2.127.904
1 b	Finančna vrzel (R=EE/DIC):		100%
2	Izračun pripadajočega zneska (DA=EC*R):	0	2.127.904
3 a	Najvišja stopnja sofinanciranja EU (CRpa):	85	%
3 b	Izračun najvišjega zneska EU (DA*CRpa):	0	1.808.719
4 a	Najvišja stopnja sofinanciranja SLO:	15	%
4 b	Izračun najvišjega zneska SLO:	0	319.186

14. EKONOMSKA ANALIZA

V ekonomski analizi smo ocenili prispevek projekta h gospodarskemu razvoju Občine Brda in zagotavljanju varnosti tamkajšnjih občanov. Poleg neposrednih finančnih koristi oziroma stroškov, smo upoštevali še ekonomske koristi. Dodatnih ekonomskih stroškov projekt ne bo ustvarjal.

14.1. Koristi, ki jih lahko izrazimo v denarju

Koristi investicije, ki jih lahko izrazimo v denarju so:

- Davčni popravek: zmanjšanje investicijskih stroškov za DDV
- Eksternalije:
 - Prihodki iz naslova vstopnin
 - Povečanje prihodkov iz nastanitvene dejavnosti
 - Povečanje prihodkov iz gostinstva
 - Prodaja spominkov
 - Prodaja lokalnih pridelkov
 - Prihodki honorarnih delavcev
 - Dohodnina - zaposlitve

1. Prihodki iz naslova vstopnin

Občina bo za odrasle obračunavala vstopnino za ogled razpršenega muzeja kulturne dediščine v višini 5.-€ na obiskovalca. Prihodek iz tega naslova bi v ciljnem letu 2020 tako znašal 52.000.-€

2. Povečanje prihodkov iz nastanitvene dejavnosti

Cilj projekta je povečati čas bivanja gosta v občini. Ker bodo aktivnosti v sklopu projekta ponujale gostu celovito in integrirano ponudbo, pričakujemo povečanje števila nočitev za 16.380 v ciljnem letu 2020. Povprečna cena nočitve znaša 30.-€.

3. Povečanje prihodkov iz gostinstva

Z daljšim časom bivanja gosta je povezano tudi povečanje prihodkov okoliških gostinskih obratov. Pri izračunu povečanja prihodka smo izhajali iz števila prihoda turistov. Prihod turistov se bo skozi proučevano obdobje povečevalo, do leta 2020 ko bo doseglo ciljno vrednost 8.000 novih obiskovalcev. Povprečna poraba na obiskovalca je ocenjena na 30.-€.

4. Prodaja spominkov

Sorazmerno s povečanjem prihoda, se bo povečala tudi prodaja spominkov. Predpostavljeno je, da bi povprečna poraba na posameznega dodatnega gosta znašala 2.-€.

5. Prodaja lokalnih pridelkov

S projektom se bo povečala prodaja lokalnih pridelkov, kot npr. vina, domače žganje, izdelki iz sadja ipd. Predpostavljeno je, da bi povprečna poraba na posameznega dodatnega gosta znašala 5.-€.

6. Prihodki honorarnih delavcev

Z izvedbo projekta se bo povečala potreba po dodatni delovni sili, ki bo skrbela za nemoteno izvedbo projekta. Projekt bo zahteval pomoč pri čiščenju, catering, prevozne storitve ipd. Ocenjuje se, da bo potreba po 5 delavcih, ki bodo mesečno opravili 20 delovnih ur oziroma 240 ur na leto. Povprečna urna postavka bo 7.-€.

7. Dohodnina – zaposlitve

Projekt bo poleg honorarne zaposlitve realiziral tudi šest novih delovnih mest, kar smo ovrednotili z dodatnimi sredstvi iz naslova dohodnine zaposlenih. Za izračun je upoštevana bruto plača v višini 1.500 € na mesec. Od tega smo upoštevali 27% dohodnino, to je 29.160 € na letni ravni. Po zakonu občina prejme 30% od dohodnine, kar znaša 8.748 € na leto.

14.2. Koristi, ki jih ni mogoče izraziti v denarju

Te koristi sledijo iz uresničevanja splošnih in posebnih ciljev investicije, ki smo jih že podrobno predstavili, zato jih tu samo povzemamo:

- Izboljšanje dostopnosti kulturne dediščine
- Večja podpora kulture lokalnemu in regionalnemu razvoju
- Povečanje nivoja umetniške ustvarjalnosti
- Izboljšanje dostopa kulturne javnosti
- Povečanje prostorskih pogojev za kulturo v javni lasti
- Pozitiven vpliv na razvoj turizma

Izračuni ENPV in ERR so prikazani v prilogi Ekonomska analiza. Uporabljena je 7% diskontna stopnja, tako kot v finančni analizi.

Neto ekonomska sedanja vrednost investicije (ENPV/C) znaša 4.387.536.- €, ekonomska stopnja donosa investicije (ERR/C) pa znaša 45,60%.

Neto ekonomska sedanja vrednost investicije je večja od 0, ekonomska stopnja donosa (ERR) pa je večji od diskontne stopnje 7%. Projekt je tako zaradi dodatnih koristi za občino in regijo ekonomsko upravičen. Poleg koristi, ki jih lahko izrazimo v denarju in se odražajo v višini ENPV in ERR, povzroča projekt tudi dodatne koristi, ki jih ni mogoče izraziti v denarju.

15. ANALIZA TVEGANJ IN ANALIZA OBČUTLJIVOSTI

15.1. Kritične spremenljivke

Kot najbolj kritične smo ocenili naslednje spremenljivke, katerih sprememba vrednosti lahko bistveno vpliva na učinke projekta:

- Investicijski stroški
- Ostanek vrednosti
- Operativni stroški

15.2. Analiza občutljivosti

Naredili smo šest simulacij sprememb zgoraj naštetih kritičnih spremenljivk, in sicer:

- Povečanje investicijskih stroškov za 5% in 10%
- Zmanjšanje ostanka vrednosti za 5% in 10%
- Povečanje operativnih stroškov za 5% in 10%

Na podlagi teh simulacij smo naredili projekcije interne stopnje donosnosti investicije. V spodnjih tabelah so prikazane spremembe FNPV/C, FNPV/K, FRR/C in FRR/K v primeru predpostavljenih sprememb kategorij.

V vseh simulacijah upoštevamo nespremenjeno višino subvencije glede na izhodiščne podatke.

Stalne cene

FNPV/C	-1.923.421
FNPV/K	-791.481
FRR/C	-10,28%
FRR/K	-8,86%

Povečanje investicijskih stroškov za 5%

		Indeks
FNPV/C	-2.016.247	104,83
FNPV/K	-884.307	111,73
FRR/C	-10,53%	102,47
FRR/K	-9,34%	105,43

Povečanje investicijskih stroškov za 10%

		Indeks
FNPV/C	-2.109.072	109,65
FNPV/K	-977.133	123,46
FRR/C	-10,78%	104,84
FRR/K	-9,78%	110,38

Zmanjšanje ostanka vrednosti za 5 %

		Indeks
FNPV/C	-1.934.794	100,59
FNPV/K	-802.855	101,44
FRR/C	-10,70%	104,12
FRR/K	-9,53%	107,49

Zmanjšanje ostanka vrednosti za 10 %

		Indeks
FNPV/C	-1.946.168	101,18
FNPV/K	-814.228	102,87
FRR/C	-11,15%	108,50
FRR/K	-10,24%	115,57

Povečanje operativnih stroškov za 5%

FNPC/C	-1.955.783	101,68
FNPC/K	-856.205	108,18
FRR/C	-10,65%	103,64
FRR/K	-10,11%	114,13

Povečanje operativnih stroškov za 10%

FNPV/C	-1.988.145	103,37
FNPV/K	-920.929	116,36
FRR/C	-11,03%	107,33
FRR/K	-11,36%	128,17

Investicija ni občutljiva, saj sprememba kategorij pomeni manj kot proporcionalno spremembo neto sedanje vrednosti investicije.

15.3. Tveganje in ukrepi za reševanje tveganj

1. Možnost zakasnitve izvedbe del zaradi neugodnih vremenskih razmer.
Ukrep za obvladovanje: Ustrezno časovno načrtovanje glede na letni čas, poostren nadzor in sprotno preverjanje doseganja terminskega plana.
2. Zakasnitev projektnih aktivnosti zaradi dolgotrajnih postopkov in morebitnih zapletov pri izvedbi javnih naročil.
Ukrep za obvladovanje: Pravočasen začetek posameznega postopka, ustrezna merila izbora izvajalcev, ki vključujejo ustrezne reference.
3. Morebitna odstopanja od finančnega načrta zaradi dejstev, ki jih ni bilo mogoče predvideti v fazi načrtovanja.
Ukrep za obvladovanje: Realokacija finančnih sredstev.
4. Neodobritev subvencije, ki povzroči daljši rok izvajanja investicije.

15.4. Zbirni prikaz rezultatov izračunov ter utemeljitev upravičenosti investicijskega projekta

Tabela 34: Kazalci

KAZALCI	VREDNOST
FRR/C	-10,28%
FNPV/C	-1.923.421.- EUR
FRR/K	-8,86%
FNPV/K	-791.481.- EUR
ERR/C	45,60%
ENPV/C	4.387.536.- EUR

Finančni kazalci so pričakovano neugodni, saj investicija nima profitnega značaja. Neto sedanja vrednost investicije je negativna pri predpostavljeni 7% diskontni stopnji, interna stopnja donosnosti pa je negativna in torej nižja od zelenih 7%. Finančni dinamični kazalci upravičenosti investicije so pričakovani, saj gre za projekt neprofitnega značaja, ki ne ustvarja prihodkov.

Vendar dodatne ekonomske koristi pomenijo pozitivne ekonomske kazalce upravičenosti, zaradi česar je investicija ekonomsko upravičena, saj prinaša poleg denarnih koristi tudi koristi, ki jih ne moremo izraziti v denarju in dajejo možnosti nadaljnjega razvoja Občine Brda in izboljšanje pogojev življenja na podeželju.

16. PREDSTAVITEV IN RAZLAGA REZULTATOV

Predmet prijave je investicija v celostno revitalizacijo kulturne infrastrukture v Občini Brda, s čimer se bo bistveno vplivalo na razvoj kulturnih dejavnosti v občini. Projekt se nanaša na vzpostavitev razpršenega muzeja kulturne dediščine Brd, ki bo omogočal celovito popotniško izkušnjo.

Projekt v vzpostavitev razpršenega muzeja kulturne dediščine Brd ima zelo velik potencial za revitalizacijo kulture na širšem območju Občine Brda. S projektom želimo povezovati različne kulturne dejavnosti oziroma potenciale v inovativen produkt. Inovativnost projekta se kaže v tem, da bo to razpršeni muzej kulturne dediščine, ki bo interaktiven in v katerem bo moč vzbuditi zanimanje za vse generacije. Nova dejavnost je za slovenski prostor novost, saj se bodo aktivnosti dogajale na različnih lokacijah, dostopne bodo širšemu krogu uporabnikov, organizirani bodo vodeni ogledi, tako da bo obiskovalcu omogočena celostna predstavitev.

Skupna vrednost investicije z vključenim DDV v stalnih cenah znaša 2.080.287,88 EUR, v tekočih cenah pa 2.127.904,40 EUR. Finančna sredstva za investicijske izdatke za investicijo so zagotovljena v proračunu Občine Brda, del sredstev pa bo investitor pridobil na razpisu Ministrstva za kulturo, v kolikor bo vloga na razpisu odobrena.

Po terminskem planu se bodo investicijska dela začela meseca januarja 2014, zaključila pa v aprilu 2015. Pred tem bo občina pripravila javno naročilo za vsa dela in za nabavo opreme. Prenos v uporabo bo v mesecu aprilu 2015.

Investicija ne prinaša neposrednih finančnih koristi, saj projekt ni profitnega značaja. Neto sedanja vrednost investicije je negativna in znaša -1.923.421.- € pri 7 odstotnem diskontnem faktorju in 15 letnem ekonomskem obdobju. Finančna interna stopnja donosnosti je negativna, ker skupni finančni diskontirani letni denarni tokovi skozi celotno ekonomsko obdobje ne dosežejo diskontirane vrednosti celotne investicije. Kljub temu pa projekt ustvarja dodatne ekonomske koristi. Neto sedanja vrednost investicije je pozitivna in znaša 4.387.536.- EUR, ekonomska stopnja donosa investicije pa znaša 45,60 % in je večja od danega, 7% diskontnega faktorja.

Projekt Brda, harmonija kultur ima velik prispevek k gospodarskemu razvoju občine. Povečal se bo obisk, zasedenost turističnih kapacitet, razširil obseg ciljnih skupin obiskovalcev, povečala se bo dostopnost kulturnih dobrin širšemu krogu ljudi, nenazadnje pa bo projekt imel pomemben promocijski učinek, ki bo vplival na večjo prepoznavnost Občine Brda v širšem okolju.

17. PRILOGE

Priloga 1: Stroški amortizacije in izračun neodpisane vrednosti

Priloga 2: Ostali indirektni stroški

Priloga 3: Izkaz poslovnega izida

Priloga 4: Finančna analiza

Priloga 5: Ekonomska analiza

Priloga 6: Denarni tok projekta tekoče cene

Priloga 7: Analiza učinkov kulturnih dogodkov

Priloga 8: Projekcije obiskanosti ustanove v prvih petih letih po zaključku investicije

Priloga 9: Pisma o nameri sodelovanja v projektu

Priloga 10: Pogodbe o sodelovanju na projektu

Priloga 11: Izjave o nameri sodelovanja v projektu

Priloga 13: Pismo o nameri za izbor upravljavca

Priloga 14: Seznam inventariziranih eksponatov bodoče etnološke zbirke na vseh lokacijah